

U

OPENER

April 2020
Jaargang 15 nr 2
Onafhankelijk magazine
voor Oostelijk Havengebied,
Indische Buurt, IJburg
en Zeeburgereiland

Atlas van bezet Oost

Claus' visie op Zeeburgereiland

Buurtdichter over een nieuwe tijd

April 2020

- 3 Toekomst IJopener en Buurtdichter
- 4 Collage corona in Oost I
- 5 De ondernemer op de Javastraat
- 6 Joodse buurtbewoners aangrijpend herdacht en Buurtdichter
- 7 NT2: Idlib is heel dichtbij
- 8 Column: winkelen in tijden van corona
- 9 Fietsverbindingen in Oost
- 10 Jongeren en life-skills
- 12 Over de windjammer
- 14 Indringende portretten Faces of Rape
- 15 Intussen aan de Oranje-Vrijstaatkade
- 18 Kort buurtnieuws
- 19 Het Flevoparkbad; zwemmen voor iedereen
- 20 Nieuwe impuls voor joodse begraafplaats
- 22 Architect Felix Claus over Zeeburger-eiland; kiezen voor de rijke bewoner
- 23 Oost in cijfers: het Amsterdamse weer
- 24 Atlas van een bezette stad
- 26 Boekenhoek: Kidzz Only
- 27 Geheugen van Oost
- 28 Collage corona in Oost II
- 29 Recept: de kikker(erwt)
- 30 Bezorginformatie
- 31 Puzzel

Colofon

IJopener is het magazine voor alle bewoners van het Oostelijk Havengebied, de Indische Buurt, IJburg en Zeeburgereiland. De redactie bestaat uit vrijwilligers. De meningen van de afzonderlijke auteurs geven niet noodzakelijkerwijs de mening van de redactie weer.

REDACTIELEDEN

Natanja den Boeft, Ruben Cardol, Marcel de Cnock, Clarie Duin, Lida Geers, Jikke Heermans, Joyce Hes, Tineke Kalk, Björn Martens, Arjen Poortman, Joeri Pruys, Lisa Scheerder, Simone Slotboom, Yvonne Schreuder, Joost van der Vaart, Neeltje Wiedemeijer en Corry Zoll

MEDEWERKERS AAN DIT NUMMER

Kees Hoogeveen, Hannie Raaff, Winny Ros, Josien Vogelaar, Piet Wesseling en Henriëtte Lakmaker

PRODUCTIE

Eindredactie	Jikke Heermans Joost van der Vaart
Bureauredactie	Arjen Poortman Lisa Scheerder
Coördinatie	Eline Crijns
Vormgeving	Tekst en Techniek (Frits van den Akker en Jolanda Budding)
Drukwerk	Rodi Rotatiedruk, Diemen
Oplage	26.000 ex.

STICHTING IJOPENER BESTUUR

François Claessens (voorzitter), Sjeng Lamers (penningmeester), Betsy Albers (secretaris), Bert Steinmetz (lid), Lisa Scheerder (redactielid)

VOLGENDE EDITIE

Deadline	14 mei 2020
Verspreiding	vanaf 12 juni 2020

FOTO VOORPAGINA

Lente bij het Berlage blok op de Javastraat
Foto: Marcel de Cnock

CONTACT

E-mail	info@ijopener.nl
Website	www.ijopener.nl
Rekeningnr.	NL51 INGB 0006 6548 54

ADVERTENTIE-ACQUISITIE

adverteren@ijopener.nl.
Zie pagina 30 voor tarieven.
Overige informatie op www.ijopener.nl.

IJOPENER GEMIST?

Bezorgklachten: bezorging@ijopener.nl.
Bestel via dit mailadres een 'Ja IJopener'-sticker, als u een nee/nee-sticker heeft en toch IJopener wilt ontvangen. Kijk op pagina 30 voor adressen waar u IJopener kunt afhalen.

IJOPENER DIGITAAL ONTVANGEN?

U kunt IJopener ook per mail ontvangen. Meld u aan via nieuwsbrief@ijopener.nl. Vermeld 'Nieuwe abonnee' in het onderwerpsveld, verder kan de mail leeg blijven. Vijfmaal per jaar krijgt u een mail met de pdf van het nummer als bijlage.

COFFEE TAKE AWAY ESPRESSO

Openingstijden:
dinsdag - vrijdag van 9 tot 18 uur
zaterdag van 9 tot 16 uur

Sumatrakade 5 1019 BJ Amsterdam
Tel. 020 - 419 38 55

www.hairspray.nl
info@hairspray.nl

de pianotemmer
stemmen onderhoud reparatie restauratie

HANS KRAMER | +31 (0)6 40 06 69 37 | KNSM LAAN 756E

SINIS 1991 | WWW.PIANOTEMMER.NL

Uw reacties geven ons hoop

TEKST: LISA SCHEERDER
EN JOOST VAN DER VAART

Alles valt in het niet vergeleken met het coronavirus en de maatregelen daartegen. Bescheidenheid past bij geringere problemen. En toch zijn die niet weg. We gaan even terug naar de tijd voor corona en sluiten aan bij een eerder commentaar op deze plaats. Wat wil het geval? In de vorige IJopener vroegen we aan u, lezer, wat ons blad voor u als buurtbewoner betekent. Dit omdat we vanaf komend jaar geen subsidie meer zullen ontvangen. De gemeente, onze subsidiegever, probeerde ons gerust te stellen: er is toch niet zo veel aan de hand, jullie kunnen toch gewoon overgaan op een digitale editie, want wie leest er tegenwoordig nog een krant, laat staan een buurtkrantje? Ja, dat konden wij ook niet hard maken, dus besloten we het aan u te vragen.

Wij als redactie lazen in verrukking uw vele reacties. Ze gaven ons hoop en steun, en brachten ons op nieuwe ideeën. Een paar reacties willen wij u niet onthouden: 'Ik ben nog vrij nieuw in oost, ben een jaar geleden verhuisd vanaf Bos en Lommer waar ik tien jaar gewoond heb. Ik moet zeggen dat ik bladen als IJopener en ook de Brug daar niet had en nu ik ze heb ik ze moeilijk meer missen kan. Ze hebben gemaakt dat ik me in korte tijd heel verbonden ben gaan

voelen met de buurt.'

Nog een: 'Toen ik in 2016 in Amsterdam kwam wonen, vond ik meteen een IJopener in mijn brievenbus. Wat was dat nuttig! Ik trof meteen een artikel aan over buurtwandelingen, waar ik mij meteen voor inschreef. Ik las over de activiteiten in de Meevaart, leuke plaatsen om te zwemmen en te sporten. Ik las waar ze vrijwilligers nodig hadden. Kortom, de IJopener gaf een enorme boost aan mijn inburgering.'

En deze: 'Viel hij weer in de bus: de IJopener. Daar word ik altijd blij van, want de lay-out is mooi en de inhoud altijd interessant. Doorgaans lees ik hem helemaal. Dus dat jullie geen subsidie meer krijgen is een treurige zaak. De Echo heb ik geen moment gemist, maar de IJopener zal ik erg missen.'

U hebt ook volop suggesties gedaan om toekomstige financiële problemen te helpen oplossen. Samen met het bestuur van Stichting IJopener gaan wij hier mee verder. U hoort nog van ons! Dank aan iedereen die heeft gereageerd, en goede ideeën blijven welkom.

Ondertussen is de gemeenteraad zich er ook mee gaan bemoeien. Want wat blijkt? Al in 2015 is er een motie aangenomen waarin de raad het college oproept om een mediafonds in te stellen

voor Amsterdamse buurtkranten. De gemeenteraad zegt het zo: 'Amsterdamse lokale buurt- en wijkmedia, zowel op papier als digitaal, vervullen als informatievoorziening een belangrijke rol voor vele bewoners in buurten en wijken. De lokale media worden veelal gedragen door vrijwilligers die met minimale financiële middelen, enthousiasme, energie en deskundigheid in de lokale nieuwsvoorziening voorzien. Pluriformiteit is ook hier gewenst, nu lokale media bijdragen aan het debat in de stad, veelal op geheel eigen wijze.'

De gemeenteraad snapt het dus wel. Overigens is het bijzonder jammer dat deze motie nooit is uitgevoerd, maar goed, er is nog tijd om hem te reanimeren. Half maart zou in de raadscommissie Democratisering over de toekomst van buurtkranten gesproken worden, maar alle vergaderingen zijn voorlopig wegens het coronavirus uitgesteld. Even afwachten dus hoe het verder gaat.

Wij gaan ondertussen op volle kracht vooruit, want één ding is voor ons duidelijk: u hoopt en wenst dat u de IJopener volgend jaar nog steeds in uw brievenbus aantreft. <

info@ijopener.nl

Een nieuwe tijd

Schuilen bij jou
genieten van je warmte
of gewoon even
een arm om me heen
datgeen wat het leven
de moeite waard maakt

Het is niet meer
het is verdweën
ik ben nu degeen
die zichzelf vermaakt
die dagelijks mediteert
en aan het opruimen slaat
Ik ben genoopt stil te staan
mezelf schouderklopjes te geven
geen reizen meer
naar verre oorden
ik ben degeen
die nu een reis naar binnen maakt

Maar ook degeen, die
ieder medemens schuwt
zelfs het liefste kleinkind lijkt een
gevaar
bang is voor de angst
die vooral 's nachts toeslaat

Het is een tijd van niet verzaken
het is een tijd
van moed
die aan de kern raakt

Van een op afstand zwaaien
omdat je weet
dat het die ander
net zo als jou vergaat

Laat het geen tijd zijn
van hamsteren
of van winterslaap
maar van bewustzijn
dat het een tijd is van transitie
van transformatie
naar een nieuwe menselijker staat

Een tijd van creëren
van fantaseren
van leren
wat er overblijft
als we ons van elkaar
moeten isoleren
gedwongen worden
onzelf naar binnen te keren
zonder houvast

Een tijd
waarin ons opnieuw en
onontkoombaar
bescheidenheid past
een tijd ten slotte
van een gedwongen sabbat
waarin de aarde weer
tot zichzelf kan komen
nu de mobiliteit en gretigheid
de mens is afgenomen

En alles
al het gerace
om het verwezenlijken
van onze dromen
(en zo het onvermijdelijke einde
te ontkomen)
voorlopig
tot nader bericht
is afgelast.

JOYCE HES

BUURT
DICHTER

Met de klok mee: Een café aan de Sumatrastraat, de apotheek in de Molukkenstraat en een klaslokaal aan de Borneokade. Maandag 16 maart 8.45 uur, een leeg schoolplein op IJburg. De viswinkel op IJburg, een kapperszaak en de wasserette. Niemand ontkomt aan de maatregelen in verband met het coronavirus.

In deze ongekenne tijd, veroorzaakt door het coronavirus, heb je het als buurtwinkelier zwaar. Inkomsten vallen zo maar weg, mensen blijven thuis. Verkoop online biedt wel wat soelaas, maar in de Javastraat klinkt ook de oproep om vooral lokale ondernemers te steunen.

TEKST: RUBEN CARDOL
FOTO: BJÖRN MARTENS

Help de buurtwinkel door de corona heen

De horeca is dicht en steeds meer winkels sluiten de deuren, maar in de Indische Buurt zijn de straten nog niet uitgestorven. De eerste week na de officiële Nederlandse lock-down, zijn er in de Javastraat opvallend veel mensen in de weer. Er wordt niet in paniek gehamsterd, mensen zijn in alle rust op zoek naar delicatessen bij de toko, viswinkel of groenteboer. De thuiswerkers hebben behoefte aan een loopje, maken van de nood een deugd en willen de thuisquarantaine smaak geven. De andere winkels zijn opvallend rustig. In deze stilte dreigt een genadeklap voor de lokale middenstanders, nu klanten de veiligheid van het online winkelen kiezen boven de winkelstraat.

Bij binnenkomst in de Balkonie staat medewerker Julianne gewapend met schoonmaak-spray en keukenpapier de klink af te nemen. Het is niet de enige maatregel om het coronavirus buiten de deur te houden. Bezoekers wordt verzocht buiten te wachten als de winkel te vol is. Julianne vertelt dat de Balkonie nu ook op bestelling levert en klanten vraagt deze via betaal-app tikkie af te rekenen. Alles om onnodig contact te vermijden. 'Het is veel rustiger,' vertelt ze. 'Op maandag was het hier nog best druk op straat, maar het wordt steeds stiller.'

Enkele deuren verder, bij Asgul kledingreparatie, is het normaal een komen en gaan, maar de kledingrekken zijn opvallend leeg. Eigenaar Recep vertelt dat de omzet sinds maandag met 90 procent is gedaald. 'Mensen durven de straat niet meer op. Ze geven geen geld uit aan luxe zolang er onzekerheid is, en als je thuis zit laat je ook niet je kleding repareren. Ik heb al werknemers naar huis moeten sturen en mijn zaak in Amstelveen is nu tijdelijk gesloten. Gezondheid gaat voorop, dus ik hoop vooral dat

het virus snel wordt verjaagd.'

De Late Night Liquor Store, op de kruising met de Sumatrastaat, is normaal het verzamelpunt voor uitgaanspubliek en nachtbrakers. Achter de toonbank staat Mehmet, vader van de eigenaar en al veertig jaar woonachtig in de Indische Buurt. Ook Mehmet begint over de stilte. Hij kan zich niet herinneren dat het ooit zo rustig was in de avond. 'Zondagavond, direct na de sluiting van de kroegen, was er nog wel aanloop. Mensen die wat rond bleven hangen. Sinds maandag komt er bijna niemand meer.' Aan de overkant heeft pizzeria Lago Maggiore het restaurant op slot gegooit. Wel staat er met grote letters 'online bestellen' op het raam. Vanachter de counter vertelt Emre dat ook het aantal online orders flink is teruggelopen. 'Ik denk dat mensen voorzichtiger zijn geworden. Na acht uur zie je niemand meer.' De bezorgers van Lago hebben allemaal desinfecterende zeep op zak en maken afspraken met klanten over de bezorging. 'Laatst was er iemand die belde om te zeggen dat-ie griepiger was.

Toen hebben we afgesproken de bestelling voor de deur te zetten. Het kleingeld lag klaar in een plastic zakje.' Bij kledingwinkel Pek-en-Kleren zijn er op woensdagmiddag om half zes geen klanten meer. Eigenaresse Marike vertelt dat de verkoop helemaal stil valt. 'Wij bieden deze week vijftig procent korting op de gehele nieuwe collectie. Alles om maar mensen naar de winkel te krijgen. Ik wil mensen oproepen om lokale ondernemers te steunen. Wij willen dolgraag door deze crisis heen komen en onderdeel blijven van de buurt.' Op dit moment bereidt Marike zich voor op het ergste: 'Ik hou er rekening mee dat de maatregelen worden aangescherpt en alle winkels moeten sluiten. We hebben echt een geweldige hulp in de winkel, maar ik moet wel werktijdverkortingen aanvragen.' Ook Pek-en-Kleren heeft de hoop gevestigd op de eigen webshop.

In tijd van sociale afstand biedt internet uitkomst, maar de georganiseerde chaos van de echte Javastraat vind je niet online. <

Een uitvaart die bij u past,
met veel respect voor allen.

FQ
Funeral Quest
uitvaartbegeleiding

Anne-Marie Boogaarts
06 81 81 84 69 (24/7)
anne-marie@funeralquest.nl
www.funeralquest.nl

Joodse buurtbewoners herdacht

Afscheid

Samen uit, samen thuis
zei mijn moeder altijd
maar kon niet weten
dat haar huis op een dag
niet meer thuis zou heten
maar verzegeld was

(Zij, mijn moeder en twee dochters
kwamen uiteindelijk 'samen' terug
uit het kamp)

Maar wat te denken van de moeder
die haar baby van vier maanden
aan een volstreekte vreemde gaf?

Van de vader die machteloos
toe moest zien dat zijn zoontje
werd ondergebracht
in Friesland of Zeeland?

En nog blij mocht zijn
omdat dan het lieve kind
een kans had te blijven leven
dus dan maar liever weggegeven
wat hem zo intens dierbaar was?

Als ik nu mijn kleinkind zie
mijn vinger in zijn knuistje
zijn lieve lach
schuift er mijns ondanks
een beeld over dit intieme samenzijn
met deze schat

En zie ik hem met luier en één beer
vertrekken zomaar
met een onbekende meneer
richting het ongewisse

Kan niet eens zwaaien meer
naar zijn ouders
die nog maar één ding hopen
dat ze zich niet vergissen.

JOYCE HES

De meeste lokale herdenkingen en evenementen op 4 en 5 mei gaan in verband met de verspreiding van het coronavirus niet of in sterk aangepaste vorm door. Het is op dit moment nog niet te zeggen hoe dat precies in de buurten van het verspreidingsgebied van de IJopener zal zijn (Indische Buurt, Oostelijk Havengebied, Zeeburgereiland en IJburg). Lezers wordt aangeraden om de relevante websites te raadplegen. In het kader van 75 jaar vrijheid ontdekt de IJopener intussen een mooi initiatief voor de herdenking van 2800 Joodse buurtbewoners.

TEKST: CORRY ZOLL
FOTO: IDA VAN DER LEE

*Kom vanavond met verhalen
Hoe de oorlog is verdwenen,
En herhaal ze honderd malen:
Alle malen zal ik wenen.*

Uit het gedicht *Vrede* van Leo Vroman

Op het Kastanjeplein wordt met houten planken de plattegrond van de buurt neergelegd. Per straat en op basis van de namen en huisnummers wordt een beeld gegeven van de 2800 Joodse bewoners die uit de buurt verdwenen. Op een bijzondere manier krijgen zij hun naam en thuis terug. Zo blijven zij genoemd en in gedachten gehouden. Ook andere verwijzingen als teruggevonden briefjes die uit de treinen zijn gegooid zijn toegevoegd aan de verbeelding op het Kastanjeplein.

Ida van der Lee is een kunstenaar uit de Oosterparkbuurt die het belangrijk vindt om rituelen te verbinden aan herdenkingen en op die manier de werkelijkheid op een pijnlijke manier bloot te leggen. Op het Kastanjeplein wordt sinds 2012 op een bijzondere en inspi-

rerende manier de dodenherdenking op 4 mei georganiseerd. Dit jaar wordt het project 'Namen en Nummers' afgerond.

Houten boekjes

Als je de rituele ruimte binnenstapt krijg je uitleg over de procedure. De verzamelde namen zijn opgeslagen in de archiefkast in houten boekjes. Uit het archief kiezen bezoekers een naam en een straat. Bewoners en bezoekers maken per bewoner een versierd bordje met hun naam en huisnummer. Bij het zogeheten Tijkantoor wordt het publiek gevraagd om symbolisch uit de tijd te stappen. Na het passeren van een oude klok zonder uurwerk begin je symbolisch met het bordje aan de terugreis van de vroegere bewoner. Op de stoeprand is een spoorlijn geschilderd met ernaast verwijzing naar de afstand en de geschiedenis van plaatsen als het Anne Frankhuis, Westerbork en Auschwitz.

Ida vertelt: 'Deze nagebootste reis wordt door deelnemers als confronterend, pijnlijk maar ook vooral als een mooi emotioneel moment ervaren.' De bordjes worden neergelegd in de plattegrond op de plek van het vroegere thuis en aan iedereen wordt gevraagd om dit persoonlijk te maken in de vorm van een eigen gesproken tekst: 'ik breng je terug naar huis'.

Groeiende belangstelling

Dan is het de hoogste tijd om terug te keren in je eigen tijd. Iedereen krijgt een kop thee en is in de gelegenheid om met elkaar ervaringen en emoties te delen.

Inmiddels is het grootste deel van de namen door buurtbewoners en andere bezoekers op kleurrijke bordjes geschilderd. Vandaar dat het project dit jaar bij de viering van 75 jaar vrede kan worden afgerond. Voor de meeste mensen zijn al bordjes gemaakt en komende 4 mei kunnen voor de nog ontbrekende namen nieuwe bordjes gemaakt worden. Zo kunnen nog zoveel mogelijk van de 2800 Joodse buurtbewoners herdacht en symbolisch thuisgebracht worden. Er is een nog steeds groeiende belangstelling voor het project, mede ingegeven door deze nieuwe vorm van herdenken. Ook vanuit andere landen, zoals de Verenigde Staten, Polen en Israël. <

<http://namenennummers.eu/>

Idlib is heel dichtbij

Bij Nederlandse les aan migranten gaat het om meer dan taal alleen: cursisten nemen hun wereld mee het lokaal in. IJopener Magazine brengt een serie met observaties van een taaldocent in Oost.

TEKST: HENRIETTE LAKMAKER
ILLUSTRATIE: WINNY ROS

De les gaat over familie. Dan piept Mouna's telefoon. Geschrokken laat ze een appje zien aan haar man en medecursist, Sahir. Beiden zijn van slag, ik leg de les stil. Mouna toont een foto van een vriendelijk kijkende man. Gelukkig heeft ze net het woord 'oom' geleerd. Ze maakt een onmiskenbare beweging – 'dood' hebben we nog niet behandeld. 'Idlib', zegt ze. 'Assad', voegt Sahir eraan toe.

Ja, die kennen we wel. De Syrische president neemt Idlib, het laatste bolwerk van de rebellen in het noorden van zijn land al weken onder vuur. Een miljoen mensen zijn op de vlucht, het huis van Mouna en Sahir is een ruïne. Hun dochter woont er nog, maken ze duidelijk. Aha, daarom keek Sahir voortdurend verstolen op zijn telefoon. Ik vond dat nogal irritant.

Het echtpaar spreekt nog niet zo goed Nederlands, maar de namen die Sahir noemt zeggen genoeg.

'Assad. Erdogan. Putin'. Hij laat zijn handen van bovenaf grijpen naar één punt op tafel: Idlib, zijn geboorteplek. Syrië, Turkije en Rusland hebben min of meer vrij spel in het gebied. 'Amerika?', vragen zijn gespreide handen. 'United Nations? EU?' Waar blijven jullie, wil hij zeggen en hij kijkt me aan met grote, verbaasde ogen. Idlib is even heel dichtbij.

Trauma's

De opleiding voor docent Nederlands als Tweede Taal bereidt niet voor op de bommen, kogels en granaten die cursisten nog steeds weten te treffen, ook al zijn zij fysiek nu veilig. Natuurlijk, veel van de statushouders in de groepen zijn politieke of oorlogsvluchtelingen met 'bijbehorende' trauma's, it's all in the game. Er is nascholing: 'Omgaan met trau-

ma's in de NT2-klas'. Die voorziet echter niet direct in de vaardigheden die je nodig hebt als de actualiteit de klas binnen komt denderen. Als de tv dag in dag uit beelden van duizenden mensen op de vlucht uitzendt, wordt tijdens de pauze en soms ook tijdens de les druk op elkaars telefoons gekeken. Er wordt meer gerookt en meer gepraat en ik moet de cursisten vaker tot de orde roepen.

Trekt de Amerikaanse president plotseling zijn troepen terug uit Syrië, met directe gevolgen voor familieleden daar, dan springt de altijd stille Ahmed plotseling uit zijn vel wanneer zijn buurman wat luideruchtig is. Ik weet niet zeker of er een verband is tussen het een en ander, Ahmed is te veel van slag om het te bevestigen – hij wil naar huis en ik laat hem gaan. Het blijft nog lang onrustig in de klas.

Autobom

Daarentegen leg ik geen verband tussen de zwarte kleding van de christelijke Khalaf en een mogelijke tragedie, de eerste dag na de vakantie. 'Wat heb je gedaan de afgelopen weken?', vraag ik vrolijk aan de jonge vrouw. Rustig vertelt ze hoe op de eerste dag van de zomervakantie haar vader omkwam door een bomaanslag op een markt in Aleppo. Wat doe je dan? Omhels je haar, zeg je 'gecondoleerd' – heeft ze nog niet gehad – stuur je naderhand een kaartje, bloemen? En hoe plaats je Khalafs allerminst emotionele 'dankjewel docent, ja het gaat goed met mij, ja, het gaat goed met mijn moeder'? Is het afstomping na jaren van terreur? Is het gelatenheid, of is het puur zelfbehoud dat ze mijn bekommelingen op afstand houdt?

Durfde ze maar te zeggen 'houd je kop, docent'. Maar zo is ze niet opgevoed.

Naar aanleiding van de dood van Khalafs va-

der praten we over oorlog, en angst, en verdriet. Deze groep, een andere dan die van Mouna en Sahir, kent het woord 'dood' wel - we behandelen het thema 'naar de dokter' en hebben alle relevante woorden doorgenomen. Noch Khalaf, noch de andere cursisten lijken boos en verbitterd. Khalaf zelf doet er het zwijgen toe; haar buurvrouw vraagt zich hardop af waarom er een autobom moest ontploffen op die markt in Aleppo. Ook in de ogen van Sahir uit Idlib zie ik vooral verbazing; waarom wordt hun huis, hun familie met bommen bestookt?

Het zijn heel goede vragen. Ik weet de antwoorden niet. Ik draai me om naar het bord en schrijf. Broer en zus. Oom en tante. Oorlog. Dood. 'Dit is huiswerk, voor morgen.' <

De namen in dit artikel zijn veranderd om redenen van privacy.

Henriëtte Lakmaker is docent Nederlands als tweede taal (NT2) en taalvrijwilliger in Amsterdam-Oost en omstreken.

**DIERENKLINIEK
HAVENS** Java-eiland

Openingstijden
ma. | di. | vr. 09.00 - 19.00 uur
wo. 13.00 - 19.00 uur
do. 09.00 - 17.00 uur

Behandeling volgens afspraak
tel. (020) 41 93 583

Sumatrakade 377 - 379 | 1019 PM Amsterdam

thrive yoga

3 studio's in Oost
Sumatrakade 1
IJburglaan 961
2e Atjehstraat 55

Persoonlijke
Yoga & Pilates

5 Proeflessen € 35,00

www.thriveyoga.nl - 06 - 1803.0909

AMSTERDAM PRINT SERVICE

THE PHOTO FACTORY

professionals in print

Jouw foto's afgedrukt in de beste kwaliteit!

- We halen het beste uit de kleuren, bij iedere foto apart; geen fabriekswerk, uw foto's gaan niet de hele wereld over, we drukken alles zelf af in eigen lab!
- Afdrukken 10x10 tot 20x40 cm, glans of mat, met of zonder witte rand, lijstmaat of het hele beeld; besteld via de website, morgen ophalen.
- Vakafdrukken tot 100x250 cm, ook op bijv. canvas, aluminium, dibond, in lijst, u kiest en wij maken!

Probeer het vandaag nog! Verzend voor 1 mei 2020 20 digitale foto's via de website, vermeld bij de opmerkingen de code "AY2005" en u kunt de 10x15 afdrukken de volgende dag **GRATIS** ophalen!

U vindt ons bij winkelcentrum Brazilië. We zijn bereikbaar met tram 26, gratis parkeren onder de AH.

C. van Eesterenlaan 15 Amsterdam, 020 - 419 7200
www.thephotofactory.nl, winkel@thephotofactory.nl

compaan counseling

een persoonlijke aanpak

Praktijk voor stressbehandeling en psychosociale therapie

- coachen en counsellen met mindfulness
- lichaamsgerichte therapie
- focussen
- homospecifieke hulpverlening

www.stressbehandelingamsterdam.nl
info@stressbehandelingamsterdam.nl

Hélène van Bijnen
JF van Hengelstraat 30
1019 DC Amsterdam
06-40556196

Leeg

TEKST: SIMONE SLOTBOOM
FOTO: ROSS SLOTBOOM

Na een relaxte retraite op Tenerife is de rust al snel ver te zoeken. Een zandstorm. Gecancelde en vertraagde vluchten. Een telefoon vol verontruste mensen die willen weten of het mijn hotel is waar toeristen in quarantaine zitten vanwege het coronavirus. En, eenmaal veilig thuis: een to-do-lijst die niet te doen is. Mijn agenda puilt uit, evenals de wasmand, en het beetje zen dat ik nog ben, is ernstig bedreigd door de waan van de dag. Hier kan geen yoga of meditatie meer tegenop. Een lege koelkast helpt ook niet, dus dat pak ik eerst aan. Verregerend in plaats van verlicht, kom ik weer thuis. Het weer houdt me nederig, al is mijn dankbaarheid wel even zoek. Evenals de balans. Die is doorgeslagen richting alarmfase. Ik doe een schietgebedje dat het goed komt. Mijn afspraken gaan vast niet allemaal door. Er zegt altijd iemand af, alleen al vanwege griep. Ik zeg het hardop: een handige truc om rustig te blijven in geval van stress. Amper drie weken later zijn al mijn afspraken afgezegd. Privé, zakelijk, tot aan de tandarts en de pedicure aan toe. Ik kan nergens meer heen, ook niet naar de gym en ik krijg geen bezoek meer. Zelfs de werkster belt af. Op de voet gevolgd door de klusjesman. Mijn agenda is, op deadlines na, volkomen leeg. Be careful what you wish for. Zegt een stemmetje in mijn hoofd zachtjes. Als dit scenario een manuscript was, zou een uitgever het afwijzen op grond van ongeloofwaardigheid. En toch zitten we er middenin. Midden in een foute B-film. Hoe het is na tien april, als deze IJopener in uw bus ligt? Geen idee. Als hij u überhaupt bereikt. Maar nu, zo halverwege maart, zitten we opeens massaal thuis. Mijn volwassen zoon ook. Zijn leuke baan op Schiphol spontaan gesneuveld aan de indirecte gevolgen van het virus. Net als die van al zijn collega's met losse contracten. Tot op het laatst bleef hij vrolijk naar zijn werk gaan in een steeds legere bus. Het voorste gedeelte afgezet met tape en op de gesloten ingang een briefje: achter instappen in verband met corona. Een week terug riep ik nog dat hij amper tijd voor me heeft. En nu zitten we samen thuis. Be careful what you wish for. You might get it. Benaadrukt het stemmetje.

Een dag later appt hij me vanuit onze Albert Heijn. 'Mam, alles is op!' Bijna

alle schappen zijn leeg en het is pas middag. De hamsterweken zijn aangebroken, maar in de niet zo lollige variant. Het lijkt wel oorlog. Dacht ik een week terug nog: dat loopt niet zo'n vaart, nu lijkt de gekte om ons heen nog besmettelijker dan de ziekte zelf. Al is die er ook. Want 'thuisblijven', kan zo maar 'ziek thuisblijven' worden. De angst voor besmetting is groot en neemt exponentieel toe. You might get it. Schreeuwt het stemmetje keihard. Het kán. En niemand weet wie, waar, wanneer of hoeveel. We weten alleen: dát. Dát er meer mensen ziek zullen worden. En misschien weer genezen. Maar lang niet allemaal. Die angst. Voor jezelf, voor de ander. Om het fout te doen. Straks besmet je iemand. Misschien wel je eigen geliefde. Je kinderen. Je ouders, je oma of opa. Pure angst. Voor het onbekende. Onzekerheid. De mens lijdt het meest, door het lijden dat hij vreest. Wie kent dat tegeltje niet? Maar wat als? Moordende twijfel. Better safe than sorry. Roept het stemmetje. Steeds harder en harder. Dat is het devies. Voorzorg. Verstandig zijn. Raak elkaar niet aan. Houd afstand. Ontsmet. Neem vitamines om je weerstand te verhogen. Of het veel helpt, weten we niet. Of het teveel is, of te weinig, ook niet. Of alles op slot moet? Of juist deels, op vrijwillige basis, zoals nu? Niemand weet het zeker. De angst regeert. We houden de schijn van controle door alles en iedereen, inclusief de werkelijkheid, op afstand te houden. Al is angst meestal een slechte raadgever. Het begin van alle wijsheid is erkennen dat je niets weet. Zo zei Socrates al. Al heb ik wel iets geleerd. Voortaan denk ik eerst na voor ik iets zeg, wens of denk. En: dankbaarheid. Want o, wat zou ik graag mijn eigen stomme, kneuterige, soms te drukke leventje weer terug willen hebben. Een kopje koffie of lunchen in Café de Zuid. Lekker in een klasje staan bij Fit aan 't IJ. Mijn vriendinnen knuffelen. Dansen op een feestje. Een vliegtuig pakken naar mijn huis in Turkije. Mijn fiets

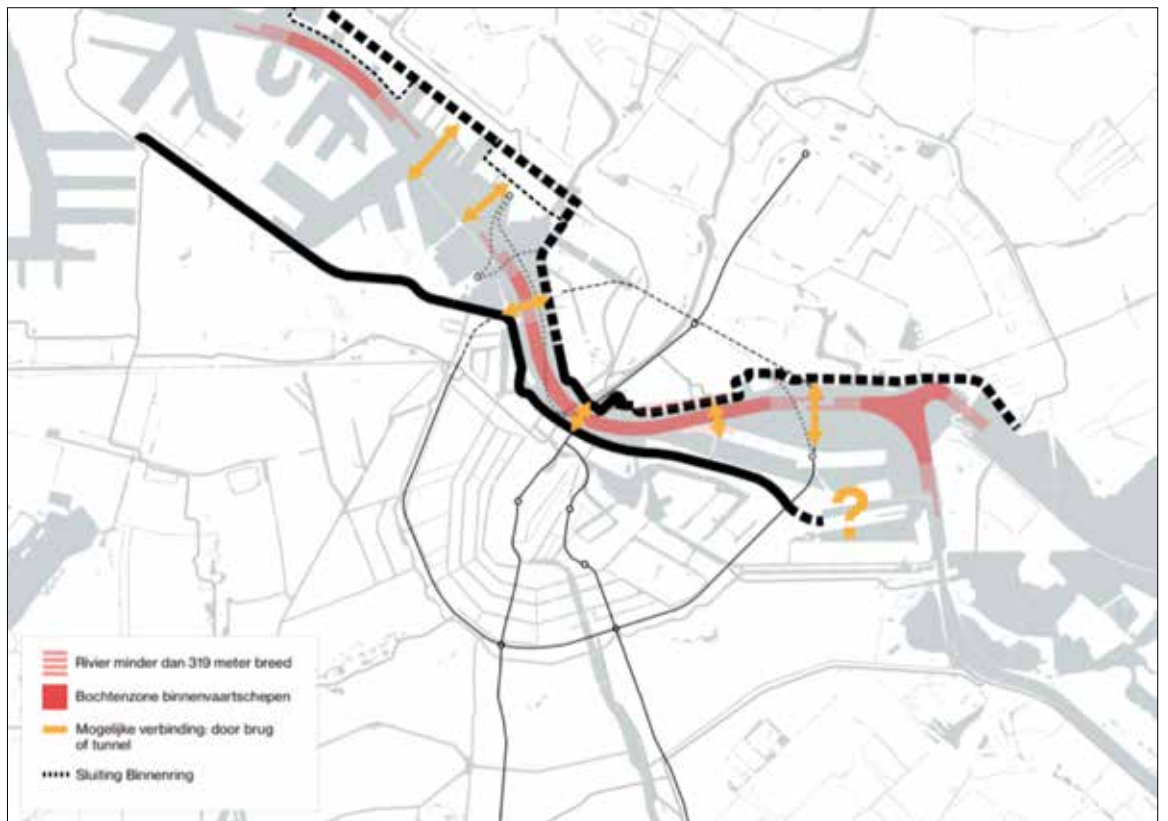

zo vol hangen met uitpuilende boodschappentassen dat ik nog net de Verbindingsdam over kom. Al die zaken die zo vanzelfsprekend zijn, of liever gezegd waren. Dat alles wil ik. En: wc-papier. Dat wil ik ook graag terug. En ik beloof het nooit meer voor lief te nemen. <

En fietsen zullen we!

Nieuwe fietsverbindingen naar Noord en Zeeburger-eiland blijken zo ingewikkeld te zijn dat er een adviescommissie aan te pas moet komen. Inmiddels gloort er licht aan het einde van de tunnel. Er blijkt een fietswereld van ringen, ladders, bomen en sporten te bestaan. IJopener rapporteert over hoe door de stad te fietsen.

TEKST: LISA SCHEERDER
BEELD: UIT HET RAPPORT GENEREUS
VERBONDEN VAN ADVIESCOMMISSIE
D'HOOGHE, PAG. 58

Het is bijna twee jaar geleden dat de gemeente trots zes ontwerpen voor een nieuwe Javabrug aan de Amsterdammers presenteerde. Verschillende bewonersbijeenkomsten, opgeluisterd met de architect die de prijsvraag had gewonnen en doorspekt met Mokumse weerbaarheid, had ze er voor over. Maar het moede hoofd moest gebogen worden: de brug vormde een slijtzwam tussen gemeente, provincie, Havenbedrijf en Rijkswaterstaat. Al eerder deed de fietsbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal hetzelfde. De gemeente besloot een commissie in te stellen. Welke fiets- en voetgangersverbindingen moeten er komen? Commissie D'Hooghe heeft de eerste contouren geschetst. En voor de zomer komt de commissie met haar eindadvies.

Stukjes en beetjes

De commissie valt met de deur in huis en constateert botweg dat een gedeelde visie op de ontwikkeling van de stad ontbreekt. Stadsontwikkeling in Amsterdam lijkt een proces van stukjes en beetjes. Wel is duidelijk dat Amsterdam duurzaamheid heel belangrijk vindt en dat goede vervoersmogelijkheden voor fietsers en voetgangers over het water daarom ook belangrijk zijn voor de stad. Met dit als uitgangspunt schetst de commissie de ontwikkelingen die ze in de stad verwacht.

In 2032 heeft Amsterdam meer dan een miljoen inwoners. De snelle groei van de stad beperkt zich niet tot Amsterdam; de hele Randstad zal groeien. Omdat de werkgelegenheid in Amsterdam sneller groeit dan de bevolking, zal het aantal forenzen van en naar de stad alleen maar toenemen. Ook is de ontwikkeling van Zeeburgereiland tot een dichtbebouwd stuk stad onmogelijk zonder toename van de verkeersstromen. Die moet daarom samengaan

met een verbetering van de bereikbaarheid. In elk toekomstscenario groeit de intensiteit van verkeersstromen over, onder en rond het IJ en het Amsterdam-Rijnkanaal, is de stellige overtuiging van de commissie.

Druk op beschikbare ruimte

Het IJ en het Amsterdam-Rijnkanaal zijn niet meer de rand van de stad, maar gaan steeds meer een centrale rol spelen. Dat betekent dat het op en rondom het IJ steeds drukker wordt; er vinden meer kruisingen tussen personen, voer- en vaartuigen plaats, de druk op de beschikbare ruimte neemt toe. Als gevolg daarvan zal steeds meer op elkaar gewacht moeten worden en kunnen zich meer botsingen voordoen. Maar ook bij het opstellen van wachtende passanten kan gedoe ontstaan. Zodra een van de verkeersstromen voorrang krijgt, ontstaan er automatisch ophopingen in andere stromen. Denk aan voetgangers en fietsers bij de pont of bij een openstaande brug, denk aan binnenschepen die niet onder de brug passen en op wachtplaatsen liggen zolang de brug dicht is.

Fietsring

Amsterdam is een eind op weg met de fietsbinnenring. Het tracé Marnixstraat-Weteringschans-Sarphatistraat bestaat al en wordt verder uitgebreid. De fietsbinnenring moet in 2022 de snelweg voor fiets en openbaar vervoer zijn. Het drukke centrum wordt zo ontlast; de ring transporteert en verdeelt de reizigers over de stad. Maar de fietsbinnenring is nog niet af. In Noord is zelfs nog geen begin gemaakt. En om de ring sluitend te maken, zullen op de plekken waar de fietsring het IJ kruist oeververbindingen moeten worden gemaakt. Anders kun je via de fietsring het IJ niet

over. Dit betekent in ieder geval op twee plekken een oeververbinding: één aan de westzijde en één aan de oostzijde.

Fietsladder

Naast de binnenring is dus nog iets nodig: de fietsladder. Mensen moeten namelijk zelden alleen het IJ oversteken. Bijna iedereen moet zich ook oost- of westwaarts verplaatsen. De bomen van de fietsladder zijn de noord- en de zuidoever van het IJ. De oversteekmogelijkheden bij de oevers zijn de sporten van de ladder. Een aantal sporten bestaat al: de veerverbindingen en de Schellingwouderbrug. Als het verplaatsen langs de oever aan beide zijden eenvoudig is, maakt het volgens de commissie niet uit wáár precies de oversteek zal zijn. Op de zuidzijde bestaat het oeverfietspad grotendeels al, en deze kan aan de oostzijde via het Oostelijk Havengebied aansluiten op de Zuiderzeeweg op het Zeeburgereiland. Hoe de oeververbindingen eruit gaan zien, is nog niet duidelijk. De commissie houdt het erop dat een voor de scheepvaart veilige brug mogelijk is, net als een aangename tunnel voor de fietser en voetganger. <

Dromen, doelen en dan?

Sinds februari kunnen Amsterdamse jongeren zonder startkwalificatie of afgeronde beroepsopleiding terecht bij de Academy 4 Life Skills van Stichting Saga Interproject. Via workshops ontdekken ze hun eigen kracht en kunde en daarmee een weg naar passend werk, stage of studie. Het IJburgcollege is de eerste school die de training preventief aanbiedt aan leerlingen. Want hoe eerder jongeren weten wat ze willen en waar ze goed in zijn, hoe groter hun kansen in het leven.

TEKST: SIMONE SLOTBOOM
FOTO'S: MARCEL DE CNOCK

An de glazen wand hangt het resultaat van de workshop 'Schrijf je eigen verhaal' uit de reeks: Dromen, Doelen, Keuzes. Zes kunstwerken die voor zich spreken. Van tekening tot moodboard: iedereen heeft gemaakt wat bij hem of haar past. Dromen staren ons aan vanaf het papier. De uitkomsten zijn verrassend, vaak ook voor de maker zelf.

Denzel wil een echt huis in plaats van een studentenkamer, zijn eigen bedrijf, een rijbewijs, meer contact met vrienden en familie en vooral: een gezin. En in de toekomst een tweede huis in Suriname. Daphne gaat voor een project of stichting in het buitenland. Haar doel is mensen helpen die het moeilijk hebben. Verder: sporten en gezond leven. En, ook erg belangrijk voor haar: een relatie en moeder worden van drie kinderen. Jacob beseft dat hij het liefste een rustige plek heeft in de natuur waar hij zichzelf kan zijn. Cheyenne droomt van haar eigen woning ingericht met gerecyclede, zelfgemaakte of opgeknapt meubels. En Will gaat voor een fijne relatie waarin zijn vrouw en hij alle taken gelijk verdelen en de kinderen samen grootbrengen. Ikzelf ga voor het schrijven van een roman, reizen, mezelf zijn en echte liefde.

In een workshop van nog geen anderhalf uur

zijn we tot de kern gekomen. De kern van onszelf en wat we eigenlijk echt willen in en van het leven. Ik zeg 'we', want ik doe ook mee. Op verzoek van Mireille Jansma die het programma heeft samengesteld. Hoe dat zo snel lukt? Eigenlijk vrij simpel. Door na te denken over hoe het met je leven gaat. Hoe je perfecte leven eruitziet. En te brainstormen over wat je kunt

Denzel

'Ik wil actief zijn in het onderhouden van mijn contacten'

doen om dit ook echt te bereiken.

In groepjes van drie lopen we alle stappen van de reader door en delen wat we écht willen, zonder gêne, aangemoedigd door elkaar. Dream big. Bescheidenheid is niet de bedoeling. The sky is the limit. We krijgen er lol in. Soms verbaast het onszelf wat we eigenlijk zeggen. De gedachten en woorden komen automatisch, evenals de vragen aan elkaar. De één inspireert de ander. Voor elke opdracht zetten we een timer. Daardoor blijft het tempo hoog en het antwoord spontaan. Iedereen neemt als vanzelf en zonder overleg een rol op zich. De één vraagt door bij de wat stillere deelnemer, de ander houdt het tijdspad in de gaten en weer een ander ruimt de knutselmateriaal op. Iedereen gunt elkaar de tijd om aan bod te komen. Het geheel loopt eigenlijk heel organisch.

Precies zoals Mireille het voor ogen heeft. Zij begeleidt het proces, maar blijft in de luwte. Ze is aanwezig voor vragen, maar bemoeit zich zo min mogelijk met het verloop. Ze heeft een achtergrond in het bedrijfsleven, als manager bij een grote bank, en gaat dan ook lekker voortvarend en systematisch te werk. Geen gepamper of schoolse toestanden en ook geen belerend vingertje. De jongeren zijn zelf verantwoordelijk voor hun eigen proces en de training is zo opgezet dat zelfs dat niet gezegd hoeft te worden. De jongeren worden als vanzelf hun eigen en elkaars coach.

Zelf zou ik de hele training willen volgen, zo

Daphne

'Ik ga mijn doelen duidelijk stellen en actie ondernemen'

enthousiast ben ik. Maar hoe leuk ook, het is vooral nuttig. Mireille licht het toe. Jongeren krijgen in dit traject de gelegenheid om te onderzoeken waar hun kwaliteiten liggen om daarna weer volop mee te doen in de maatschappij. Een jongen die ingezet heeft op een carrière in de topsport en na een blessure zijn droom moet opgeven, kan via de training een nieuw doel vinden. Anderen zijn door blowen of andere problemen uitgevallen uit het werk- of leerproces.

Sommige jongeren komen het traject binnen via een uitkeringsinstantie, anderen via studiekeuze.nl en weer anderen via een stage vanuit hun studie. Zij gaan na het doorlopen van de training deze zelf geven op scholen. Jezzelf aanmelden kan ook. Jongeren met een minimuminkomen mogen gratis deelnemen. De achtergronden, levens en doelstellingen van de jongeren zijn heel verschillend, wat inspirerende feedback oplevert. Naast de workshops is er persoonlijke coaching voor wie dat wenst.

Jacob

'Ik heb topmensen leren kennen'

Ook een stage of vrijwilligerswerk in het buitenland zijn opties. Het jongerentraject is curatief van aard. Op het IJburgcollege zet Mireille de workshops preventief in samen met Jacob. Peer-to-peer-coaching zorgt voor meer betrokkenheid bij de leerlingen, omdat zij zich met de jongeren kunnen identificeren.

Sandra Siere is directeur van Stichting Saga Interproject en oprichter van de Academy. Met veel liefde begeleidt ze de jongeren in het traject. Ze is heel duidelijk over waarom de Academy 4 Life Skills nodig is. In Nederland zitten 134.000 jongeren thuis zonder startkwalificatie, afgeronde beroepsopleiding en structureel werk. Dat kan anders. Het huidige onderwijs is vooral gericht op externe motivatie, maar Sandra gelooft in de kracht van intrinsieke motivatie. Binnen de Academy draait het om mét en ván elkaar leren. En niet binnen een vast systeem. Reflecteren is belangrijk evenals persoonlijke aandacht en een veilige plek om dingen te bespreken. Jongeren hebben ontzet-

Cheyenne

'Wat ik wil is duidelijker, omdat ik er bewust mee bezig ben'

tend veel keuzemogelijkheden, dus is het belangrijk dat ze al vroeg een beeld hebben van wie ze zijn. Sandra hoopt dat steeds meer jongvolwassenen de weg naar de Academy weten te vinden en dat scholen de workshops in hun vaste programma opnemen.

Zelf ga ik naar huis met een nieuwe missie. Of eigenlijk met een oude, opnieuw afgestofte droom. Droom en doel heb ik scherp, maar nu moet ik nog de juiste keuzes maken. Mijn interne criticus is sceptisch en mijn interne saboteur is ook meteen wakker. Ze vinden me te oud en fluisteren: het gaat je toch niet lukken. Maar dan hoor ik de jonge mensen van vandaag weer zeggen: 'Je bent nooit te oud om je dromen achterna te gaan.' Als ik de titel van de volgende workshop lees, ontsnapt me een lach. 'Beperkende en versterkende overtuigingen'. Mireille zorgt er wel voor dat opgeven geen optie is. <

Ben je tussen de 17 en 27 jaar en wil je meedoen met de workshops? Meld je aan via info@academy4lifeskills.nl

VO- of MBO-school? En interesse in de workshops 'Dromen, doelen en keuzes'? Neem contact op met Sandra Siere: sandra@saga-interproject.nl

Coronavirus: de workshops gaan online gewoon door! Zolang de situatie met het virus de fysieke lessen onmogelijk maakt, zijn de workshops digitaal bij te wonen. Nieuwe deelnemers zijn van harte welkom en krijgen na aanmelding via de mail een link toegestuurd.

MAKELAAR
VOOR EEN UUR

Dezelfde service, duizenden euro's goedkoper

INTRODUCTIE NIEUWE MAKELAAR

Mijn naam is Franca den Bieman en ik wil u graag adviseren bij een succesvolle verkoop en een goede verkoopprijs van uw woning. Persoonlijk, betrokken en gericht op het maximale resultaat tegen een eerlijk en goedkoper tarief. U kunt bellen voor een afspraak ik kom graag bij u langs voor een kennismaking.

088 - 226 48 00 franca@makelaarvooreenuur.nl
www.makelaarvooreenuur.nl

HAAS & Popi

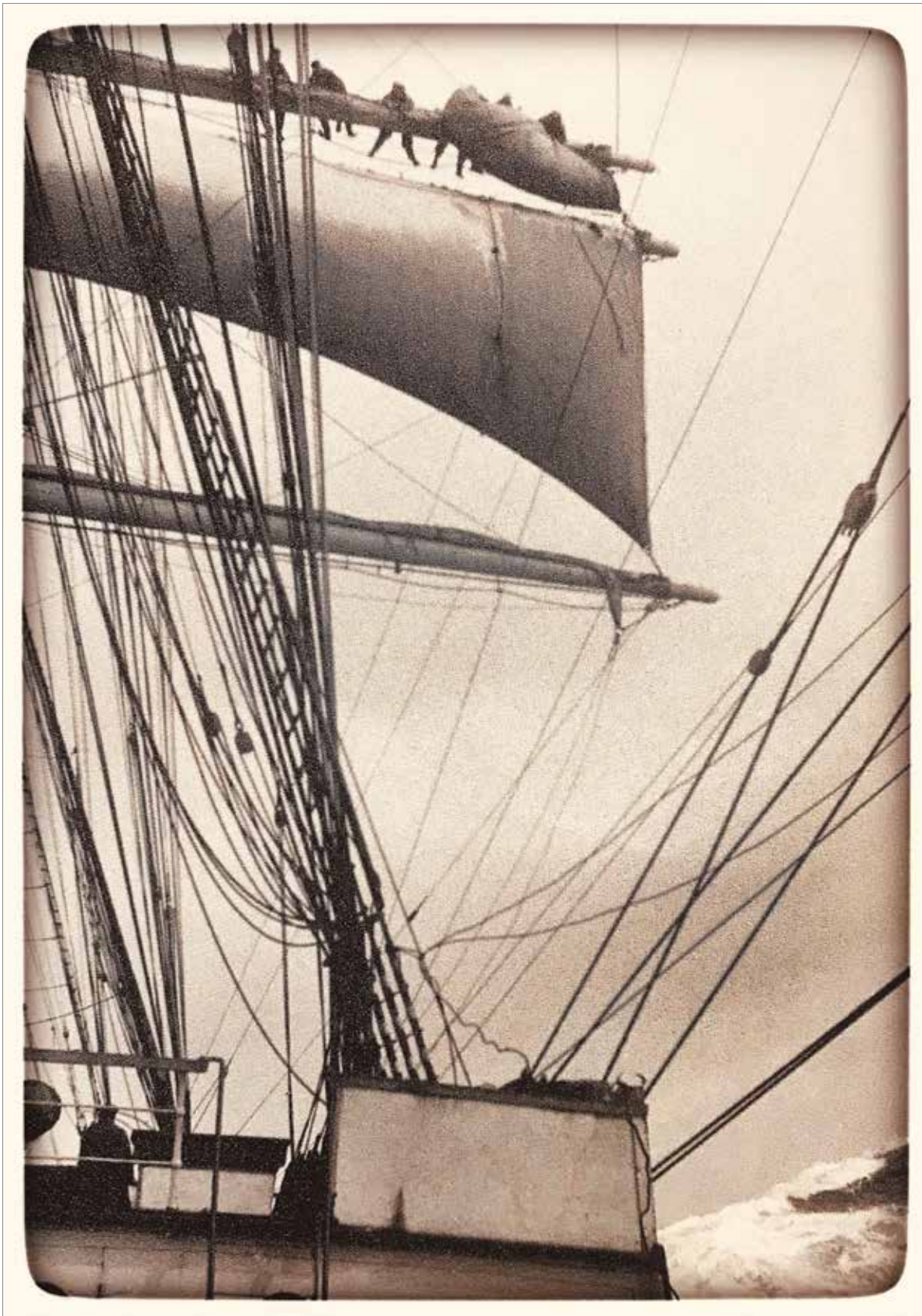
Restaurant

Lunch Borrel Diner
Woensdag tm zondag open
Beschikbaar voor verhuur

verhuur@haasenpopi.nl

  @haasenpopi
Pampuslaan 501, strand IJburg

De echte windjammer zeilde zonder motor

◀ Op een zusterschip van de Padua staan op de ra matrozen in een zware storm het zeil te bergen, eind jaren dertig. Rechts is nog net een hoge golf te zien die het dek zal overspoelen

Robert Miethe, een van de laatste kapiteins op de zeilende vrachtvaart, heeft eens in nuchtere woorden verteld wat het betekende om bij windkracht negen tot tien met een windjammer een haven binnen te lopen. Zonder motor uiteraard, want windjammers hadden geen hulpvermogen. Miethe (1877-1975) was geen zeeman uit de tijd van Michiel de Ruyter. Hij was windjammerkapitein in de eerste helft van de twintigste eeuw, de moderne tijd dus. Het stoomschip had al bijna plaatsgemaakt voor schepen met een dieselmotor. En toch voeren er ook nog zeilschepen rond. Grote stalen bakken met drie, vier of vijf torenhoge masten die de verste reizen maakten en daarmee goed geld verdienden. Miethe was een twintigste-eeuwer met een ook in zijn dagen al volstrekt anachronistisch beroep.

In december 1909 voer hij met de stalen viermaster Pitlochry vanuit Chili richting Noordzee en de Elbe, zwaarbeladen met salpeter in zakken. Kapitein en bemanning van krap vijfendertig koppen moesten in een vliegende westerstorm 's nachts hun thuishaven Hamburg aanlopen. De loodsdienst was gestaakt, de Elbe kookte. Iedereen was aan dek om de zeilen, de ra's, het dubbele roer en de twee reusachtige stokankers te bedienen.

'De Pitlochry heeft zelf haar ankerplek gevonden'

Miethe zelf stond op de plaats waar hij het beste overzicht had: naast het dekkompas. De Pitlochry had het tij mee en joeg met een snelheid van achttien knopen (ca. 32 km) naar het havengebied. 'Ik kon de enorme kracht voelen van de zeilen die een schip van drieduizend en een lading van vierduizend ton voortstuwden. (...) Iets voorbij lichtschip Elbe 5 lagen motorschepen voor anker. We draaiden daar onze kop in de wind en lieten de ankers vallen. De kabels spanden zich zo strak als vioolsnaren. Maar ze hielden.'

Miethe had in die stormnacht met een kolossaal, diepstekend vrachtschip onder zeil de enige veilige ankerplaats opgespoord. Zonder loods, zonder communicatie, zonder motor. De verbazing in maritiem Hamburg, waar ze best wat gewend waren, was groot. 'Ik heb het niet gedaan', zei de gezagvoerder in alle ernst, 'de Pitlochry heeft zelf haar ankerplek gevonden.' Miethes woorden zijn opgetekend door zeeschrijver Alan Villiers in zijn uitstekend gedocumenteerde boek over de late zeilvaart *The war with Cape Horn*.

SAIL is hopelijk in aantocht, de tiende editie van een van de grootste zeilmanifestaties ter wereld. 12 tot 16 augustus. Plaats van handeling: het Oostelijk Havengebied. De IJopener besteedt er volop aandacht aan. Dit keer: hoe duizenden jaren zeilen resulteerden in de windjammer, een ongeëvenaarde combinatie van zeilvernuft, zewaardigheid en efficiëntie.

TEKST: JOOST VAN DER VAART
FOTO'S: KOLLEKTION AUG. WENDT

► Zo kon het eindigen: de viermaster Herzogin Cecilie in 1936 op de Engels klippen

Viermastbark Padua voor anker met verderop de Moshulu

Padua/Kruzenstern

Je kunt de viermaster Pitlochry beschouwen als een zusterschip van de Padua, die nu Kruzenstern heet en als opleidingsschip onder Russische vlag vaart. De Kruzenstern zal aanstaande SAIL naar Amsterdam komen. Het is een schip met een geschiedenis die klinkt als een klok: ze is de laatste windjammer die ooit voor de zeilende vrachtvaart werd gebouwd (1926).

De Padua maakte deel uit van de roemruchte zeilvloot van de Hamburgse reder F. Laeisz. Zijn schepen hadden namen die allemaal met een P begonnen: Preussen, Potosi, Pamir, Priwall en de al vermelde Pitlochry en Padua, om er slechts enkele te noemen. Ze werden vanwege hun snelheid en stiptheid 'flying P-liners' genoemd. In deze vrachtschepen kwam de hele ontwikkeling van de zeilvaart samen. Honderden jaren van eindeloos innoveren en verbeteren resulteerden in de windjammer, het grote stalen zeilschip aan het eind van de negentiende, begin twintigste eeuw; volgens romancier en zeilvaartkapitein Joseph Conrad 'haar dagen van perfectie'.

Rederij Laeisz bleef tot ver in de jaren dertig geloven in de rentabiliteit van de zeilende vrachtvaart. De windjammers van de 'flying P-line' leken de motorisering ter zee te tartten en slaagden erin om met kleine bemanningen grote, wereldomspannende reizen te maken. Romantisch was het allerminst. Reders beknibbelden op mankracht en goede voeding. Het werk aan boord van windjammers was zwaar en gevaarlijk – maar wel bevredigend.

Ongebroken zeilrecord

Een paar cijfers. De Padua (nu dus de Kruzenstern van SAIL) is een viermaster met masten tot 55 meter hoog en een zeiloppervlak van ruim 3.600 vierkante meter, verdeeld over 35 zeilen. Als vrachtschip kon ze destijds 4.700 ton lading vervoeren. De Padua/Kruzenstern is bijna 115 meter lang en veertien meter breed. Ze heeft momenteel een bemanning van ruim tweehonderd koppen en is uitgerust met twee dieselmotoren en moderne navigatieapparatuur. Ooit werd ze gezeild door dertig, hooguit vijfendertig man. De Padua heeft nog altijd een ongebroken zeilrecord op haar naam staan. In 1938/39 zeilde ze in acht maanden en 23 dagen onder de Duitse kapitein Richard Wendt met diverse ladingen van Hamburg via Chili naar Australië en vandaar weer terug naar de Hanzestad, voortgejaagd door vrije wind. Over efficiëntie gesproken.

De windjammer verdween op het hoogtepunt van haar bestaan. Tegen vooruitgang is niets bestand. Na de Tweede Wereldoorlog was het gebeurd met de zeilvaart à la de 'flying P Line'. Een van de laatste authentieke beschrijvingen van het nu onvoorstelbare leven aan boord van een viermastbark geeft Eric Newby in zijn boek *The last Grain Race*. Newby voer eind jaren dertig met de viermaster Moshulu van Engeland naar Australië en terug. Ze vervoerden graan en zeilden in competitie met twaalf andere stalen viermasters. Allemaal zonder motor, allemaal met zeelieden die nog wisten hoe ze zonder veiligheidsgordel hoog boven dek het grootbramzeil moesten opdoeken. Voorwaar de laatsten der Mohikanen.

Oorverdovend lawaai

Newby's schip bevond zich in 1939 ergens nabij Kaap Hoorn in een wind met orkaankracht. Het lawaai was oorverdovend. Er wordt wel gezegd dat de term windjammer verwijst naar het gegier (gejammer) van de wind door de tuigage van een stalen zeilschip. Volgens meerdere bronnen is dat aanvechtbaar. Waarschijnlijk is het woord een samentreksel van wind en het Engelse werkwoord jam, wat doordouwen betekent. Hoe het ook zij, Eric Newby meldt er dit over: 'De wind was immens. Het woei niet langer in de algemeen aanvaarde betekenis van het woord. In plaats daarvan leek het of de atmosfeer aan stukken werd gescheurd. (...) Ook het lawaai was onbeschrijfelijk. Het kabaal dat de wind veroorzaakte was alomvattend. Het was grootser dan de zee zelf. Op dat moment was ik er voor het eerst zeker van dat God bestond, oneindig machtig en tegelijk vergevingsgezind. Bijna iedereen aan boord voelde dit zo, niemand sprak erover.' Newby's viermaster Moshulu won de graanrace. De Padua werd eervol tweede.

Zoals gezegd: een paar jaar later was het gedaan met de grote, ongemotoriseerde zeilvaart. Zeilen werd pleziervaart. Een manifestatie als SAIL probeert iets van de lange geschiedenis, de schoonheid en de ernst van de zeilende vrachtvaart te laten zien. Pas nu, ruim tachtig jaar nadat de laatste echte windjammers hun zeilen definitief streken, krijgen rederijen belangstelling voor moderne versies van varen onder zeil. De wind kost niets en voor het milieu is het beter. Oude zeilvaarders als Robert Miethe van de Pitlochry en Richard Wendt van de Padua zouden zich erover verheugen. <

De Padua in de jaren twintig

NAUTIEK VAAROPLEIDINGEN WWW.NAUTIEK.COM

Zeilschool Zaalverhuur

Jachthaven Piet Hein
Veemkade 267 020 - 419 30 05

Kunstenaar FBVG met links FeMale Image en rechts Faces of Rape XXIV

Indringende portretten Faces of Rape

Naar aanleiding van haar expositie Faces of Rape in de Bagagehal Loods 6 (Oostelijk Havengebied) vertelt kunstenaar FBVG over de expositie, haar beweegredenen, haar werk en haar leven. Zevenendertig portretten staan voor wat vrouwen kan overkomen en hoe er door de gemeenschap mee om wordt gegaan. #MeToo bracht daar verandering in.

TEKST: LIDA GEERS
FOTO'S: LIDA GEERS EN FBVG

FBVG, Fiona Broese van Groenou, heeft speciaal voor het interview in haar atelier een aantal Faces of Rape portretten opgehangen, wat een bijzondere ervaring is. Fiona (58) steekt meteen van wal en vertelt over het waarom zij deze zevenendertig portretten heeft geschilderd. 'Als vijftien, bijna zestienjarig meisje ben ik zelf verkracht toen ik na een feest door het bos naar huis fietste. Ik was letterlijk "het kind langs de kant van de weg", alleen was ik niet vermoord. Omdat ik bang was dat ik hierom van mijn ouders niet

meer uit mocht gaan, durfde ik er thuis niets over te vertellen. Dat heb ik wel gedaan tegen een goede vriend en later aan mijn zusjes en goede vriendinnen. In die tijd, ik spreek over 1977, sprak je daar niet over. Ik ging ook niet naar de politie om aangifte te doen omdat mijn aanrander me met de dood bedreigd had als ik dat zou doen. Dit heeft een groot deel van mijn leven beïnvloed. Ben rond mijn twintigste depressief geraakt en vond het leven bepaald geen pretje.'

Fiona had angsten en een groot wantrouwen ten opzichte van mannen met als logisch gevolg dat zij een vrouw koos als levenspartner. Drieëndertig jaar heeft zij een goede relatie

en een fijn gezinsleven gehad met haar vriendin. Zij kregen een zoon en een dochter. Fiona baarde een zoon en drie jaar later kreeg haar vriendin een dochter. Tijdens haar bevalling kwamen alle angsten weer boven en raakte zij weer depressief. 'Toen ik niet meer wilde leven, vond ik dat het tijd werd om hulp te zoeken. Dit heeft me geholpen. Tijdens de therapie in 2000 begon ik met schilderen. De Faces of Rape portretten dateren van 2009. Jammer genoeg is mijn gedrevenheid deze portretten te schilderen een van de redenen geworden die mijn relatie van drieëndertig jaar op scherp zette. Mijn partner en ik zijn uit elkaar gegaan.'

Eerbetoon aan vrouwen

De aanleiding van het schilderen van de zevenendertig portretten is een eerbetoon van FBVG aan verkrachte en misbruikte vrouwen. 'Het eerste schilderij dat ik maakte was naar aanleiding van een berichtje en een foto in de krant. Het ging over een Pakistaanse vrouw, Mukhtar Mai, die het slachtoffer was gewor-

gelderland artifort leolux montis pastoe spectrum stokke/varièr gispens 412

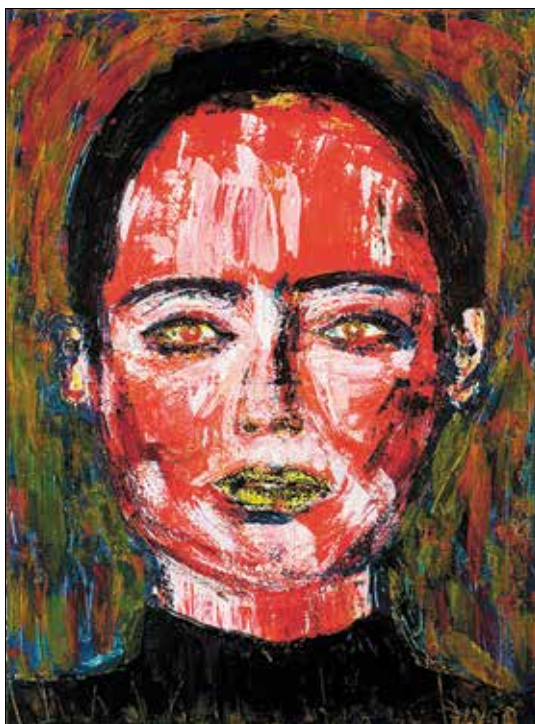
jan van beek
EIGENTIJD'S WONEN

beukenplein 23 amsterdam 020 6656310 www.janvanbeek.nl

den van een groepsverkrachting in haar dorp. De dorpsraad had besloten dat zij op deze manier gestraft moest worden voor iets waarvan haar twaalfjarig broertje valselijk beschuldigd werd. In plaats van, zoals meestal gebeurt na een dergelijke misdaad, een einde aan haar leven te maken, is zij ermee naar buiten getreden. Hierdoor trok zij de aandacht van de media, ook internationaal. Iets dat niet bepaald gebruikelijk was in de Pakistaanse cultuur. In 2006 schreef zij een boek en in 2009 richtte zij de 'Mukhtar Mai's Woman Welfare Organisation' op. Waarschijnlijk omdat ik bij mijzelf gemerkt had dat ik er nauwelijks over durfde te praten heeft dit bericht mij zo diep geraakt dat ik besloot haar portret te schilderen.'

Verkrachting domineerde haar leven

Na dit portret volgden er nog zesendertig, waaronder haar eigen portret. Het laatste portret heeft zij in 2019 geschilderd. De verhalen en gezichten vond zij op internet en in de krant. Steeds wanneer er sprake was van misbruik of verkrachting was dat voor FBVG een reden om een Face of Rape aan haar serie toe te voegen. Zij probeerde toestemming te krijgen van de vrouwen om hun portret te exposeren. Dankzij Facebook heeft ze de meeste vrouwen kunnen vinden. Sommigen vonden het geen goed plan hun portret in de openbaarheid te brengen, waarna dat een zwart

Faces of Rape XX III, Rose McGowan, Amerikaanse actrice die een slachtoffer was van Harvey Weinstein

vlak werd tussen de andere portretten. Eind 2019 besloot FBVD dat het tijd werd de serie in z'n geheel te laten zien. Dat gebeurde in de expositie op 25 en 26 januari in de Bagagehal van Loods 6. Zij verkocht drie schilderijen. Degenen die de schilderijen kochten mochten zelf bepalen naar welk goed doel ten bate van misbruikte vrouwen het geld ging.

Verandering in stijl

FBVG volgde de Rietveld Academie, richting grafisch ontwerpen en heeft nog steeds schilderles. Opmerkelijk is dat in de portretten te zien is dat haar stijl langzaam maar zeker verandert. Zij vertelt dat zij begon met het

schilderen met een penseel, maar ging gaandeweg over in het gebruiken van een schildersmes. Deze portretten zijn rauwer, waardoor ook meer zichtbaar is dat de vrouwen iets vreselijks is overkomen. Voordat ze met haar portretten begon schilderde FBVG haar kinderen. Daarna volgden de fantasiewezens, die ook geprint werden op tassen en rompertjes en T-shirts voor kleine kinderen. Nu, na het afsluiten van de Faces of Rapes, is ze met een nieuw project begonnen of beter gezegd twee, FeMale Image en Faces of Dates. FeMale Image gaat over het vrouw- en manbeeld in de maatschappij. 'Ik ben van mening dat de maatschappij het man- en vrouwbeeld ver uit elkaar trekt. Deze beelden komen voor een groot deel tot stand via ideeën en ideeën kun je veranderen. Ik vind het belangrijk dat je een eigen zelfbeeld maakt, zoals je bent, los van alle heersende ideeën. Iedereen is op de eerste plaats mens, met alle verantwoordelijkheden die daarbij horen'.

Zij maakt voor dit project menshoge schilderijen, waarop mannen en vrouwenfiguren elkaar overlappen. Iets als: we zijn allemaal hetzelfde. Faces of Dates zijn de portretten van de mannen, waarmee Fiona het laatste jaar online gechat heeft of een date had. Die hebben haar geleerd dat het leuk is contact met mannen te hebben. Het online daten geeft haar de zekerheid dat haar angst voor mannen verleden tijd is. En dat is fijn. <

De catalogus van *Faces of Rape* is nog te bestellen bij FBVG of verkrijgbaar op de Open Ateliers Noord, 6 en 7 juni - www.fbvg.art

Intussen aan de Oranje-Vrijstaatkade

De juiste oplossing

TEKST: LISA SCHEERDER

Kan de gemeente eens ophouden met zeggen dat ze er niets aan kunnen doen? Amsterdam zou zijn invloed moeten laten gelden. We zijn de hoofdstad nota bene.

Aan het woord is een bewoner van Zeeburgereiland die zijn licht laat schijnen over agendapunt 'Lijn 26'. Zoals het een democratie betaamt kunnen burgers zonder restricties inspreken bij de vergadering van de stadsdeelcommissie. Over een punt op de agenda of zomaar, over een onderwerp dat ze aan het hart gaat.

Deze inspreker laat er geen misverstand over bestaan: gemeente, doe wat aan de onbetrouwbare OV-verbinding met IJburg en Zeeburgereiland en zorg voor een alternatieve busverbinding. En hou op met jezelf zo klein te maken.

Lijn 26 staat op de agenda omdat iedereen, inclusief het dagelijks bestuur, is geschrokken van de berichten over de IJtram. Want wat blijkt? Het wisselsysteem en de seinaansturing van lijn 26 zijn verouderd. De benodigde onderdelen zijn niet meer leverbaar. Ook vormt de Piet Heintunnel voor de tram een probleem. Die zou als een flessenhals in de dienstregeling werken. Het kost namelijk drie minuten om met de tram

door de tunnel te rijden en er mag maar één tram per rijrichting door de tunnel. Zelfs bij een lichte vertraging ontstaat al snel een tramfile; zie hier uw flessenhals. En dan het vervangend vervoer; het is onmogelijk om alle reizigers op het traject van lijn 26 per pendelbus te vervoeren. Hiervoor zijn wel 60 bussen per uur nodig. Het GVB heeft niet zoveel reservematerieel. Per storting zijn gemiddeld maar vier tot zes bussen beschikbaar.

De stadsdeelcommissie vindt ook dat er een extra OV-verbinding moet komen. Trek bijvoorbeeld bus 48 door naar IJburg, of bus 66 naar het Muiderpoortstation. Doe iets met lijn 22. Maak een nieuwe OV-verbinding naar Station Zuid.

Het dagelijks bestuur zegt alles in ogenschouw te willen nemen en het te gaan bespreken in de vervoersregio. Ook wijst het op de inspreekmogelijkheid bij de raadscommissie Vervoer. Dit probleem, dat het stadsdeel niet in zijn eentje op kan lossen, kan daar aan de orde worden gesteld. En zo komt het dat een week later in het stadhuis wederom gesproken wordt over de problemen bij lijn 26. Ook nu is er weer een burger die gebruikmaakt van het inspreekrecht. De goed geïnformeerde inspreker wijst er op dat het er weliswaar op lijkt dat de problemen rond

de zomer opgelost zullen zijn – in mei zullen nieuwe wissels en een nieuw seinaansturingssysteem beschikbaar zijn en zal er met dubbele tramstellen gereden gaan worden - maar tegelijkertijd heeft het GVB aangegeven dat de rijfrequentie van lijn 26 dan weer naar beneden gaat. De bewoners schieten er dus niet veel mee op. Bovendien zal het in de toekomst nog veel drukker worden, dus blijft een extra busverbinding nodig.

De wethouder Vervoer denkt daar anders over. Want op dit moment vindt een inventarisatie van benodigde maatregelen plaats. En die inventarisatie zal eerst goed geëvalueerd moeten worden. Het is daarom nog helemaal niet zeker dat een extra busverbinding noodzakelijk is. We moeten met de juiste oplossing komen, zegt de wethouder, en die verwerken in een nieuw mobiliteitsplan.

De juiste oplossing. Dat is vooralsnog niet de door de burgerij aangedragen oplossing. Zoveel is duidelijk. <

Elk nummer doet IJopener Magazine kort verslag van de maandelijkse vergaderingen van de stadsdeelcommissie Oost in de vergaderzaal aan de Oranje-Vrijstaatkade.

STAYOKAY

stayokay

't Is stil in Amsterdam/ De mensen zijn gaan slapen/ De auto's en de fietsen/ Zijn levenloze dingen/ De stad behoort nu nog/ Aan een paar enkelingen/ Zoals ik/ Die houden van verlaten straten. Dat zong Ramses Shaffy alweer een paar decennia geleden, in het pre-coronatijdperk. Nu is het weer stil, ook overdag als de mensen niet slapen. Ons vertier moeten we goeddeels thuis zoeken om te voorkomen dat we besmet raken of een ander besmetten. De Stayokay op deze foto, gevestigd aan het Timorplein in de Indische Buurt, had blijkens een reportage in Het Parool in augustus vorig jaar een bezettingsgraad van bijna honderd procent: slechts drie van de zeshonderd bedden waren onbezet. Nu is het er héél stil, net als in de rest van de Amsterdamse hotels. Ook Oost zucht en steunt onder de coronamaatregelen, de horeca voorop. Shaffy heel toepasselijk: Ik ben dan zo bang/ Dat de eenzaamheid zal blijven/ Dat ik altijd zo zal lopen/ Op onmogelijke uren/ Dat ik eraan zal wennen/ Dat dit zal blijven duren/ Als de mensen zijn gaan slapen/ 't Is zo stil in Amsterdam/ Ik wou/ Dat ik nu eindelijk iemand tegenkwam

FOTO: ARJEN POORTMAN

Vanwege het onbekende verloop van het coronavirus is voor alle activiteiten een check op de websites van de betreffende organisaties aan te bevelen!

Java Bookshop schrijfworkshops korte verhalen

De Java Bookshop eigenaars Sanne Fase, Sharon Perlee en Lisa Fase vierden op 7 maart de tiende verjaardag met klanten en buurtbewoners. Het is een zelfstandige, fijne boekhandel in de Indische Buurt. Voor mensen die graag (fictie) schrijven, worden schrijfworkshops Korte Verhalen georganiseerd. De eerste is op 19 april, 3 en 10 mei. De volgende staat gepland voor de zomervakantie.

Informatie in de winkel en via info@javabookshop.nl <

Gerrie Knetemann Classic start bij Jaap Eden IJbaan

De inschrijving voor de 15e editie van de Gerrie Knetemann Classic is geopend. Op zondag 13 september kunnen recreatieve fietsers kiezen uit verschillende routes door het trainingsgebied van De Kneet. Dit jaar start het jaarlijkse Amsterdamse wielerveest bij de Jaap Eden IJbaan.

De Gerrie Knetemann Classic is een unieke toertocht ter nagedachtenis aan een van Nederlands grootste en meest succesvolle wielrenners, Gerrie Knetemann. Vanaf de historische Jaap Eden IJbaan worden aantrekkelijke routes van 75, 110 en 160 kilometer uitgezet. De routes voeren langs de mooiste plekken van het Groene Hart, 't Gooi en de unieke natuurgebieden van de Loosdrechtse en Vinkeveense Plassen. Deelnemers kunnen een uitgebreid deelnemerspakket verwachten met duidelijk uitgepijld routes, en er zijn uitgebreide verzorgingsposten. Voor alle deelnemers ligt na afloop een unieke medaille klaar. De organisatie verwacht dit jaar 2.000 deelnemers aan de start. Inschrijven kan via www.gerrieknetemannclassic.nl <

3e Open TuinenToer Indische Buurt 7 juni

Bent u trots op uw tuin? Doet u iets bijzonders met uw tuin? Vindt u het leuk uw tuin eens te laten zien aan mensen uit de buurt? Meld u dan aan voor de 3e Open TuinenToer in de Indische Buurt!

Dat kan tot 25 april, bij Rens van der Linden via tuintoer@gmail.com. U krijgt daarna een uitnodiging voor de deelnemersbijeenkomst.

De Open TuinenToer Indische Buurt is op zondag 7 juni tussen 14.00 en 17.00 uur. <

Amsterdamse schooltuinen bestaan 100 jaar

De schooltuinles is al een eeuw lang voor veel kinderen het hoogtepunt van de week. Generaties Amsterdamse schoolkinderen maakten zo kennis met de natuur. En met de oorsprong van hun eten. De Vink Schooltuin is de oudste schooltuin van Amsterdam. Sinds 1922 is de tuin in Park Frankendael in gebruik. Jaarlijks tuinieren er ongeveer 500 kinderen. De schooltuin beschikt over een kas, een kleine kinderboerderij, een leslokaal, een mooie kruidenhoek en een wereldtuin.

www.amsterdam.nl/100jaarschooltuinen <

Cybersoek: inloop taal en computer

Wil je leren computeren? Wil je beter Nederlands spreken? Wil je samen werken aan een fijn leven in de stad? Kom dan eens langs bij Cybersoek!

Cybersoek is dé plek in Amsterdam waar mensen leren, anderen ontmoeten, vooruit komen en zich thuis voelen. Het woord 'soek' uit de naam betekent 'markt' in het Arabisch. Het is een plek waar allerlei mensen vanuit verschillende culturen elkaar kunnen ontmoeten. Door de activiteiten rondom digitale, taal-, en sociale vaardigheden van Cybersoek verbeteren Amsterdammers hun positie. Daarbij levert Cybersoek met haar activiteiten een grote bijdrage aan de sociale cohesie in de buurt. Timorplein 22 / www.cybersoek.nl <

SAMENSTELLING: CORRY ZOLL

Bridgeclub Pontania

Bridgeclub Pontania zoekt nieuwe leden, ook uit IJburg, het Zeeburgereiland en het Oostelijk Havengebied. De club is gevestigd in een voormalig wijkgebouw aan de Roomtuintjes 233 in Oost. De bridgeclub bestaat sinds 1996 en telt circa 100 leden. Er wordt zowel op de maandagmiddag als op de woensdagavond gebridget.

De club staat bekend om zijn gezellige sfeer en een alleszins redelijk bridgeniveau. Daarnaast worden er veel activiteiten binnen en buiten het clubhuis georganiseerd.

www.nbbclubsites.nl/club/1071 <

Mindfulness voor de buurt

Mindfulness-voor-de-buurt is een buurtinitiatief voor sociale mindfulness in Amsterdam-Oost. Het wil de voordelen van mindfulness-meditatie delen met buurtbewoners. En wil dat realiseren zonder gebruik van geld. Het buurtinitiatief werkt op basis van vrijwilligheid, hartelijkheid en betrokkenheid. Levensbeschouwelijk is Mindfulness-voor-de-buurt neutraal. Net als fietsen, breien of zwemmen wordt mindfulness als neutrale techniek gehanteerd. Wel heeft het buurtinitiatief twee humane doelen: 1) het bevorderen van de onderlinge verbondenheid in de wijk en 2) het bevorderen van de lichamelijke en geestelijke gezondheid. Hiertoe worden laagdrempelige mogelijkheden georganiseerd om mindfulness te (be)oefenen.

Flevopoort, de meditatiekamer van Mindfulness voor de buurt, Kramatplantsoen 101 www.mindfulnessvoordebuilt.simplesite.com <

Dansproject 'Het pad van verlangen'

'Wie zijn wij als we onszelf en anderen vertrouwen?' Een waanzinnig dansproject met vluchtelingen en nieuwe Amsterdammers, maar natuurlijk ook voor andere geïnteresseerden.

Gratis, voor iedereen vanaf 11 jaar. Het is een multidisciplinair dansproject met film, tekst, stem en geluid, in Buurthuis Archipel in de Indische Buurt. Het project is geïnitieerd door Faido dansgroep/ Stichting Dofai. Het is gestart op 15 januari 2020.

Elke woensdag tot en met 30 juni 2020, 16:00-18:00 uur

Aanmelden: dorit.weintal@gmail.com of b.duijfjes@upcmail.nl

Buurthuis Archipel, Makassarplein 1 / www.doritweintal.com <

Het Flevoparkbad: zwemmen voor iedereen

Amsterdammers zijn van oudsher watterratten en gebrek aan water was er nooit, we plonsden in het IJ, in het Nieuwe Diep. Het enige probleem was dat we dat water altijd moesten delen met echte ratten die enge ziekten veroorzaakten. Wat waren we blij met de zwembaden die dankzij wethouder De Miranda (zie ook het februari-nummer van de IJopener) gebouwd werden. Iedereen kon nu leren zwemmen en de badmeesters en juffen hielden toezicht zodat niemand verdronk. Het Flevoparkbad werd gebouwd in 1967. Het was het eerste verwarmde zwembad in Amsterdam. Wat een luxe. Die eerste jaren kwamen er wel 200.000 bezoekers per jaar. Maar de tijden veranderden. We werden rijker en gingen op vakantie. Gezinnen trokken de stad uit want we wilden een huis met een tuin. Het bezoekersaantal daalde tot een schamele 56.000 in 2014. De gemeente dreigde het bad te sluiten. Het was te duur, het nam te veel ruimte in, het was niet meer van deze tijd. Een modern zwembad moest in handen van een ondernemer komen en een 'funfactor' hebben: hoge glijbanen, golfslagbad, sauna, zonnebank, ligstoelenverhuur en hippe horeca.

Vrienden van het bad

Daar dacht een grote groep enthousiaste zwemmers heel anders over; ze richtten de Vereniging Vrienden van het Flevoparkbad op. Ze voerden actie om het bad te behouden zoals het was. Een vijftigmeterbad, een pierenbad en peuterbad, een schommel, een wip en een zandbak. Veel groen, hoge bomen en vooral: betaalbaar voor iedereen. Ze verzamelden duizenden handtekeningen en brachten het zwembad opnieuw onder de aandacht van buurtbewoners die het Flevoparkbad nog niet kenden. Een andere groep zwemmers bood de gemeente hulp aan. De openingstijden moesten verruimd worden, dan konden mensen ook buiten werktijd van het zwembad gebruik

maken. En zij zouden op vrijwillige basis het bad draaiend houden tussen half zeven en half tien 's ochtends, en 's avonds van half zeven tot acht. De vereniging Flevoparkbad werd opgericht. De acties hadden succes, in 2014 werd het zwembad gerenoveerd. De leden van de vereniging konden vroeg- en laatzwemmen, inmiddels zijn er 2500 zwemmende leden en zeventig actieve vrijwilligers aan de badrand en de kassa.

Het bezoekersaantal steeg enorm. Het Flevoparkbad werd door Het Parool uitgeroepen tot het mooiste zwembad van Amsterdam. Het had volgens de krant een grote 'plonsfactor'. Er was ruimte voor iedereen. Een peuterbadje waar ouders makkelijk toezicht kunnen houden. Schoolkinderen die hun zwemvaardigheid vergroten. Pubers die bommetjes maken horen er natuurlijk bij. Als je daar last van hebt en rustig baantjes wilt trekken, dan ga je in de vroege of late uurtjes zwemmen. Volgens Anke Weber, vrijwilligster van het eerste uur, is het zwembad vroeg in de ochtend een oase. Een gezellige ontmoetingsplek, waar mensen elkaar leren kennen. Daar komen weer andere activiteiten uit voort, zoals winterzwemmen in het Nieuwe Diep. Of gewoon samen een bakkie doen. Voor een tientje per jaar ben je lid.

Afgelopen jaar kwam het Flevopark weer onder vuur te liggen. Volgens het gemeentebestuur kon het vijftigmeterbad bad met de helft

Na een verhuizing ontdekte Hannie Raaff het Flevoparkbad. Het was liefde op het eerste gezicht. Een ruim buitenzwembad met ligweiden en bomen die veel schaduw geven: wat wil een stadsmens nog meer? Het is al een paar keer van de ondergang gered door actieve burgers. Dat maakt het zwembad nog mooier.

TEKST EN FOTO: HANNIE RAAFF

toe, dat scheelde ook energie. En op de plek van die heerlijke ligweide konden lijn 14 en lijn 3 de remise in. En als iedereen een eindje opschoof kon er nog wel een zwembadje op het remisedak gebouwd worden. De actiegroep Vrienden van het Flevoparkbad en de Vereniging Flevoparkbad kwamen opnieuw in actie. Ze kwamen met uitstekende plannen, onder meer voor energiebesparing. Gelukkig trok de gemeente daarop de plannen in en stelde een projectmanager aan die de toekomst van de Amsterdamse zwembaden nader gaat bestuderen, en dat is hard nodig. Een zwembad biedt zoveel meer dan recreatie alleen; dat moet ons linkse gemeentebestuur toch inzien. Het biedt beweging voor jong en oud. Het biedt veiligheid: schoon water en toezicht van professionals en vrijwilligers. Het stimuleert verenigingsleven, diverse zwemverenigingen trainen hier, net als de brandweer. Nergens zie je zo'n gezellige multiculturele samenleving als op een mooie dag in het Flevoparkbad. Al sinds 1967 leren burens hier elkaar kennen en vinden jongeren hun eerste liefde. En zwemmen is gezond en goed tegen overgewicht. Hoewel: de horeca is hier sinds de jaren zestig ook niet veranderd. Niks geen broodjes hummus en groente. Gewoon patat met mayo en roze koeken. Houden zo, het verhoogt de plonsfactor. <

<https://www.amsterdam.nl/flevoparkbad/>
<https://verenigingflevoparkbad.wordpress.com/>

De 7 Provinciën
design • bouwkundig ontwerp • uitvoering • bemiddeling o.g.
www.ydesign.nl 020-419 39 38 KNSM laan 867 1019 LK Amsterdam

Nieuwe impuls voor joodse begraafplaats

TEKST: JOOST VAN DER VAART
FOTO'S: ARJEN POORTMAN EN
JOOST VAN DER VAART

is 12 juli 1883 volgens de christelijke jaartelling. Eenvoudig dossieronderzoek leert dat Isaac Philip Hagenaar op 5 december 1864 werd geboren. Hij is maar achttien jaar geworden, eigenlijk nog een jongen. De afkorting Z.R.Z.A. betekent Zacht Ruste Zijn As.

Verwaarloosd

'Zeeburg geldt als de grootste joodse begraafplaats van Nederland en is met afstand de meest verwaarloosde', zegt Hansje Galesloot, die al jaren als buurtvrijwilliger aan de markante dodenakker verbonden is. Ze is coördinator van de natuurwerkgroep en stuurt in die hoedanigheid ongeveer veertig vrijwilligers aan die de begraafplaats onderhouden. Ze voeren een nooit eindigend gevecht tegen verruiging door riet, doornige braamstruiken en taaie wilgenboompjes. En tegen het water, want nat is het hier haast altijd. Soms werd op Zeeburg in het water begraven, als het overvloedig had geregend.

Nieuw is het niet wat ze doen. Al een aantal jaren werken hier vrijwilligers die de boel een beetje aangeharkt houden. In 2008 is de Stichting Eerherstel Joodse Begraafplaats Zeeburg opgericht om verwaarlozing tegen te gaan. Die stichting hield eind vorig jaar een proef met een aantal werkoctenden om te kijken of vrijwilligers - veelal uit de buurt - 'een bevredigende bijdrage kunnen leveren aan de aanpak van achterstallig onderhoud'. Het antwoord was een volmondig ja. Voor de natuurwerkgroep van Hansje Galesloot, in februari 2018 van start gegaan, betekent dat nog meer werk aan de winkel. De Stichting Eerherstel gaat dit jaar 'op volle kracht' verder met het vrijwilligersproject. Er zijn nieuwe plannen en nieuwe vrijwilligers blijven welkom.

Asjkenazische joden

De geschiedenis van begraafplaats Zeeburg laat zich snel vertellen. Begin achttiende eeuw had de Amsterdamse gemeenschap van Asjkenazische joden (afkomstig uit Midden- en Oost-Europa) dringend behoefte aan een nieuwe begraafplaats, naast die in het verre Muiderberg. In Oost werd een stuk grond aangekocht vlak voor het Nieuwe Diep. Op 12 oktober 1714 werd de begraafplaats in gebruik genomen.

'Veelzeggend is dat de eerste begrafenis van een kind was, Israël ben Joseph Lissner. De kindersterfte was hoog en Zeeburg werd dé begraafplaats waar kinderen tot de bar mitswa-leeftijd (13 jaar) begraven zouden worden', schrijft Bart Wallet in zijn boek *Zeeburg: geschiedenis van een joodse begraafplaats 1714-2014*.

Behalve kinderbegraafplaats zou Zeeburg ook een armenbegraafplaats worden. Het grootste

Acht hectare groot is de joodse begraafplaats Zeeburg, een gemeentelijk monument van de eerste orde. Buurtvrijwilligers hebben hun handen vol aan het onderhoud ervan. Op volle kracht zetten ze dit jaar hun werk voort. Daarnaast zijn er nieuwe plannen en verder reikende ambities, ontdekt de IJopener.

Geen beter beeld voor de problemen van de joodse begraafplaats Zeeburg, gelegen in de Indische Buurt tussen Kramatweg, Valentijnkade en Flevopark, dan twee eenden die gezellig aanmodderen in een poel water tussen de grafzerken. Het is hier zo drassig dat op sommige plekken alleen watervogels goed uit de voeten kunnen.

De eerste honderd meter van de begraafplaats zien er nog redelijk verzorgd uit. Verderop hebben ruigte en verwildering toegeslagen en lijkt het op een bebost moeras. Riet, jonge bo-

men en braamstruiken temidden van waterpoelen. Daartussen schots en scheef staande, soms omgevallen en weggezakte grafzerken, veelal met mos begroeid.

Als oppervlakkig waarnemer denk je: een natuurgebied, groene long in de Indische Buurt, ecologische buffer voor het mooie Flevopark. De werkelijkheid is aangrijpender. Op een gerestaureerde grafsteen is het volgende te lezen: 'Hier rust het stoffelijk overschot van Isaac Philip Hagenaar, overleden 7 tamoos 5643 Z.R.Z.A.' 7 tamoos 5643 (joodse kalender)

In dit deel van de dodenakker is nog veel snoeiwerk nodig

Hier rusten Simon de Jager, Izak Pach en Hijman Sarlouis

deel van de toen nog omvangrijke Amsterdams-joodse bevolking leefde in diepe armoede. Als ze stierven kwamen ze op Zeeburg terecht. Aangenomen wordt dat hier zo'n 100.000 mensen begraven zijn. Hun stoffelijke resten mogen volgens de wetten van het jodendom niet geruimd worden; reden waarom sommige joodse begraafplaatsen heel oud zijn.

Zeeburg is precies twee eeuwen in gebruik geweest. Na 1914 zijn hier alleen nog incidenteel mensen begraven: het was er vol. In Diemen werd in dat jaar een nieuwe joodse begraafplaats in gebruik genomen. Halverwege de jaren vijftig moest het oudste deel van Zeeburg wijken voor de aanleg van de Flevoweg en de Amsterdamse- en Schellingwouderbrug. De Nederlandse Heidemaatschappij heeft toen onder rabbinale supervisie de stoffelijke resten uit dit deel naar Diemen verplaatst. Een delicaat, kostbaar en tijdrovend werk. Sindsdien resteren nog circa 70.000 begravenen.

Vergeeten uithoek

Begraafplaats Zeeburg werd na 1914 langzaam 'een vergeten uithoek van Amsterdam', merkt historicus Wallet in zijn boek op. En gevoelig voor wangebruik en vandalisme, zou je eraan kunnen toevoegen. Soms voetballen hier jongens of werden er vetes tussen jeugdbendes uitgevochten. De begraafplaats werd een oord voor zoonanbidders en vrienden stellen. Van recenter datum is antisemitische of fascistische graffiti op de muur aan de Valentijnkade, meestal snel weggehaald door de gemeente.

In de jaren tachtig werd Zeeburg herontdekt, dit keer als ecologisch en historisch erfgoed. Het is inmiddels een gemeentelijk monument en de herwaardering ervoor is algemeen. De joodse gemeenschap, de gemeente, veel buurtbewoners en een stichting ijveren voor eerherstel, behoud en onderhoud. 'Na driehonderd jaar staat Zeeburg aan de vooravond van een nieuwe fase', meldt Bart Wallet optimistisch aan het slot van zijn boek.

Dat was in 2014. Zes jaar later blijkt hoe weerbarstig de praktijk is. Het is gewoon veel werk om een natuurgebied van acht hectare goed te onderhouden, vooral met inzet van vrijwilligers met daarnaast maaiwerk door de gemeente en professioneel onderhoud aan de grafzerken. Eind 2011 is met de feitelijke gebiedsrenovatie begonnen. Een paar jaar later was de feestelijke oplevering van het eerste herstelde deel van de begraafplaats. Daar staan ruim honderd grafzerken weer keurig rechtop in gelid en is het gras gemaaid. Joodse en Marokkaanse jongeren hebben er destijds gezamenlijk aan gewerkt om het netjes te krijgen. Het is goed om eraan te herinneren

dat alleen al op dit ene deel, met zijn honderd gerestaureerde stenen, zestienhonderd kinderen en vierhonderd volwassenen begraven zijn. De meesten kregen geen steen of hoogstens een houten zerk die in de loop der tijd verdwenen is.

Herinneringsmonument

Voor Hansje Galesloot is Zeeburg een belangrijke *lieu de memoire*, een herinneringsmonument in het culturele geheugen van Amsterdam-Oost. Haar natuurwerkgroep, die twee maal per maand op zondag bijeenkomt voor onderhoudswerk, heeft educatie als neven-doelstelling. 'Laten we niet vergeten', zegt ze, 'dat Oost een grote joodse gemeenschap had.' De herinnering daaraan moet levend blijven, vindt ze. Betrokkenheid bij de begraafplaats van met name de buurt kan helpen om dat laatste te bevorderen. Bijkomend pluspunt: met 'buurtgebonden draagvlak' voor een monument als dit laat aanwakkerend antisemitisme zich beter bestrijden.

Hansje Galesloot zou op de begraafplaats graag schoolklassen willen rondleiden. 'Naar onze open dagen komen best veel mensen, maar we kunnen zo veel meer doen met dit prachtige monument.' Mede om die reden wil ze aansluiting zoeken bij het joodse culturele kwartier in de stad (Portugese synagoge, Joods Historisch Museum, Nationaal Holocaust Museum). Voor Zeeburg is een beperkt budget beschikbaar van de gemeente en van het Fonds voor Oost; een gezamenlijk buurtinitiatief van het Prins Bernhard Cultuurfonds, het Amsterdamse Fonds voor de Kunst en woningcorporatie Ymere.

Eerst en vooral moet nu de natuur aan banden worden gelegd. Hoofddoel van de natuurwerkgroep is dat Zeeburg 'een waardiger uiterlijk' krijgt. De grond moet schraler worden, zodat de monoculturen (braam, riet, bomen) verdwijnen en er meer verschillende planten en dieren komen. De begraafplaats fungeert al als kraamkamer van het Flevopark, maar natuurkenners denken dat met de juiste aanpak nog een wereld te winnen is.

bevoegd docent geeft
gitaarles
- alle leeftijden
- alle stijlen
- klassiek en elektrisch

KNSM-Laan 768
bel voor info
06 24 12 48 85

Nescio

Kortom, Zeeburg staat eigenlijk nog steeds 'aan de vooravond van een nieuwe fase'. De potentie is er en het zou zomaar kunnen dat de joodse begraafplaats - nu nog tamelijk onbekend - zich door de inzet van buurtvrijwilligers ontwikkelt tot een geliefde 'plek van herinnering' waarover gesproken en gepubliceerd wordt. Zoals Zeeburg ooit figureerde in Nescio's verhaal Buiten-IJ uit juli 1914: 'Bavink en Bekker liepen voorop, daarachter kwam Kees in z'n eentje, mij hadden ze met Hoyer opgescheept. Het was een middag in November; achter ons stond het lage zonnetje midden boven de Zeeburgerdijk.(...) Rechts in de diepte lagen de weilanden, bleekgroen en drassig. Voor ons uit, onder aan de dijk, stonden de bomen van 't Jodenkerkhof hoog en knoestig en hadden een lila weerschijs.'

Info: www.eerherstelzeeburg.nl

BAC: Centrum voor moderne architectuur en stedenbouw van het Oostelijk Havengebied

Het BAC heeft een vaste tentoonstelling over de ontwikkeling van het Oostelijk Havengebied en wisselende tentoonstellingen. Er worden rondleidingen, verzorgd door architecten uit de buurt en er zijn boeken en unieke publicaties te koop. Er is een lezingenprogramma. Zie de website!

Vanaf CS Bus 48 richting Borneo eiland, eindhalte

R.J.H. Fortuynplein 4
1019 WL Amsterdam
eva@bouwstudiolukkien.nl
06-50 83 82 93

www.bac-amsterdam.nl

Vergaderruimte te huur
Voor vergaderingen en borrels
€ 100,- per avond of middag
incl. btw en gratis koffie en thee

Architect Felix Claus

Kiezen voor de rijke bewoner

Denk mee over de toekomst van Zeeburgereiland, kopte de gemeente op haar site. Een avond werd georganiseerd en aardig wat mensen kwamen. De meesten afkomstig van Zeeburgereiland en het Oostelijk Havengebied, een enkeling uit IJburg. Meteen werd de olifant in de kamer benoemd: heeft de gemeente zelf geen idee over Zeeburgereiland?

TEKST: LISA SCHEERDER
FOTO: DANIEL NICOLAS

Een gemeente die verleerd is hoe het moet. Zo omschrijft architect Felix Claus, onder meer bekend van de transformatie van het Oostelijk Havengebied, in een telefonisch interview met de IJopener de staat van de stadsontwikkeling in Amsterdam. ‘De stad die wereldberoemd is om zijn stedenbouw. Kijk naar het plan-Zuid van Berlage, de tuinsteden van Van Eesteren, het Oostelijk Havengebied en IJburg dat voortbordurt op het ontwerp van de grachtengordel. Allemaal vormen van stedenbouw waar de wereld jaloers op is. Het zijn stuk voor stuk stadswijken die functioneren als buurten: mensen komen elkaar tegen, ze maken gebruik van het publieke domein, de straat, de winkels, de voorzieningen, ze kennen elkaar. En er woont een dwarsdoorsnede van de stad.’

Felix Claus komt bijna dagelijks op Zeeburgereiland en hij ergert zich. ‘Een brevet van onvermogen is het. De Sportheldenbuurt getuigt van een enorm amateurisme, het lijkt wel een gevangenis, het is een onsamenvangende verzameling van gebouwen zonder karakter. Kom je van de A10 richting Centrum is het eerste dat je ziet die vaalbruine rij woongebouwen van onbestemde hoogte, met rommelige balkons, getooid met kennelijk door de architect vergeten installaties en vluchttrappen op de daken. Welkom in Amsterdam!’

‘De toekomstige Sluisbuurt komt er heel anders uit te zien. Maar door te kiezen voor hoogbouw - dat heel duur is om te realiseren - kiest het gemeentebestuur voor de rijke bewoner. En dat is jammer,’ zegt Felix Claus, ‘want de rijke bewoner hoeft niet gefaciliteerd te worden, die lukt het op eigen kracht wel om goed te wonen. Juist de gemiddelde burger, degene die aan ons ziekbed staat, die onze kinderen lesgeeft, die de veiligheid bewaakt, heeft een woning in de stad nodig. Daar zou je voor moeten bouwen. En dat is ook goed mogelijk,’ stelt Claus. ‘Ook in dit tijdsgewricht kunnen goede woningen van ongeveer veertig vierkante meter worden gebouwd waar mensen graag willen wonen.’

Welke toekomst voor het eiland ziet Felix

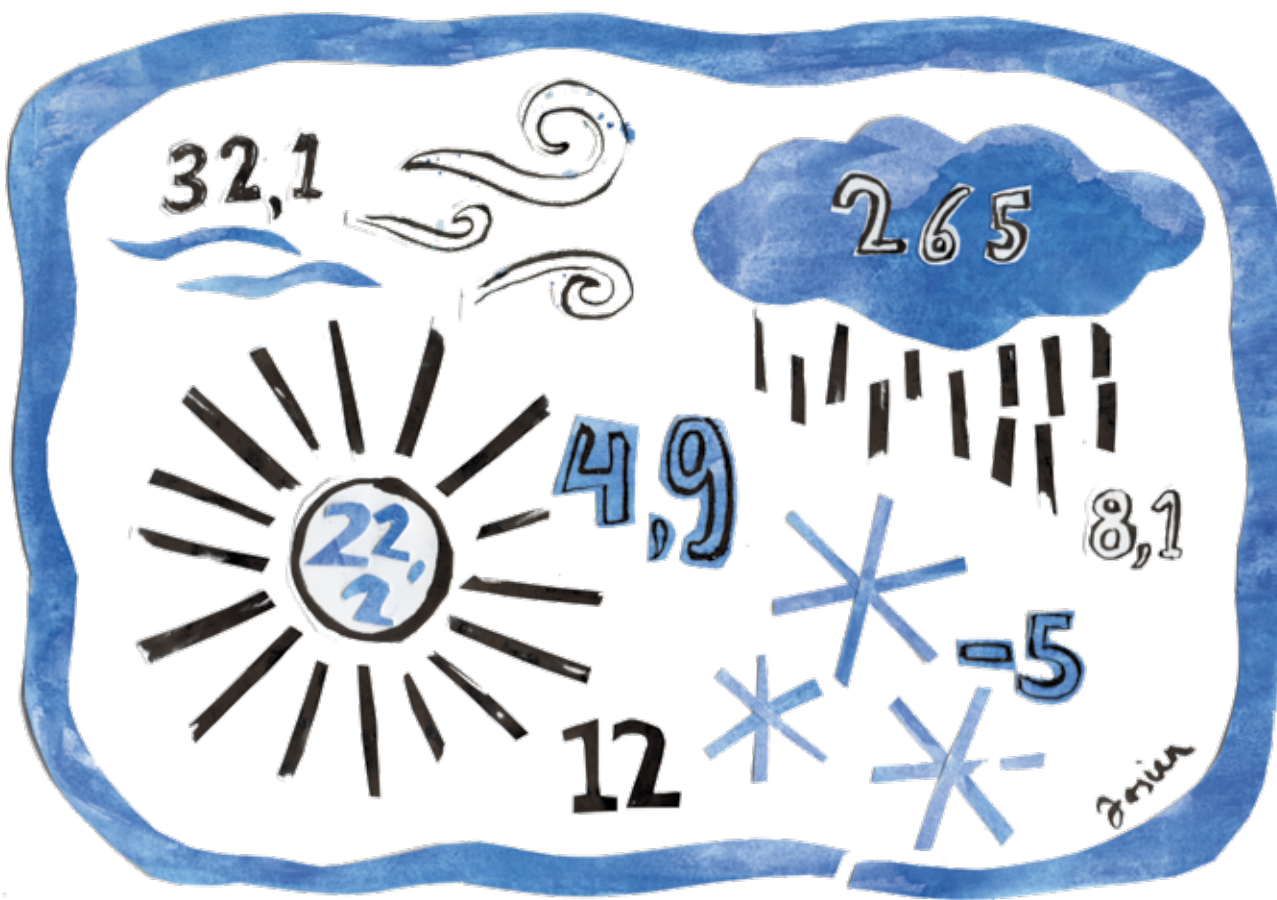
‘De stad is van ons samen’

Claus wel voor zich? ‘Het is onverstandig om het Zeeburgereiland als een op zichzelf staand eiland te beschouwen, dat kostte wat kost een samenhangende bebouwingsstructuur zou moeten krijgen,’ zegt Claus. ‘Het eiland wordt immers doorsneden en omringd door drukke wegen, snelwegen, scheepvaart routes, bruggen en waterwerken. En een groot deel daarvan is ook nog eens rijksbezit. Daar heb je niets over te zeggen als gemeente. De wegen worden ook nog veel drukker in de toekomst. Het is beter om Zeeburgereiland te zien als vier ver-

schillende gebieden en er vier verschillende buurten van te maken. En deze buurten weer zoveel mogelijk te laten aansluiten op bestaande aangrenzende buurten. Zo kan de Sluisbuurt goed verbonden worden met het Oostelijk Havengebied, de Baaibuurt West met het Cruquiusgebied. Hemelsbreed liggen die buurten immers dicht bij elkaar, aan weerszijden van het water. Gevoelsmatig horen ze bij elkaar.’

Irreële plannen

‘Alle pogingen van de gemeente om er één eiland van te maken, zijn gedoemd te mislukken’ zegt Claus. ‘De gemeente denkt bijvoorbeeld na over verdieping van de IJburglaan zodat een soort dok of overkapping ontstaat waardoor Baaibuurt Oost bij de Sportheldenbuurt kan worden getrokken. Maar dat is geen reëel plan. Dat kost veel te veel geld en zal nooit gaan lukken. Daarom is het veel beter die scheidingen tussen de gebieden op Zeeburgereiland te accepteren. En er een goede invulling aan te geven. Door te kiezen voor hoogbouw gaat de gemeente in tegen alle ontwerpkenis die er is over de stad als woonplek voor iedereen. Ze kiest voor het rijke individu en verlaat daarmee het uitgangspunt dat iedereen moet kunnen wonen in de stad die van ons samen is. Nederland is een egalitaire samenleving, hier is het niet het recht van de sterkste zoals bijvoorbeeld in Londen wel het geval is – en daar ook geaccepteerd wordt. Je zou verwachten dat een links college hier een stokje voor zou steken.’ ◀

Het weer in Amsterdam

TEKST: LISA SCHEERDER
ILLUSTRATIE: JOSIËN VOGELAAR

Tijd voor het weer. Zo belangrijk dat we het regelmatig als metafoor gebruiken voor allerlei verschijnselen. Voor niets gaat de zon op. Zuidwest regent. Uit welke hoek waait de wind eigenlijk, en altijd zonneshijn schept een woestijn. IJopener doet onderzoek. Want de zon gaat niet onder voor hij geschenen heeft.

Het is al knap lang geleden dat Amsterdam zijn kouderecord had: februari 1956 met een gemiddelde van -6,0 graden. Op twee staat januari 1963 met -5,0 en op de derde plaats februari 1986 met -3,7. Het koudste Amsterdamse jaar was 1963 met 8,1 graden. Op twee staat 1962 met 8,3 en op drie 1985 met 8,5 graden gemiddeld.

De warmste maand ooit was juli 2007 met gemiddeld 22,2 graden. Dat doet je afvragen hoe het dan afgelopen zomer was, de zomer die zoveel warmtere records heeft gebroken. In Amsterdam was het in juni 2019 gemiddeld 17,8, in juli 18,7 en in augustus 18,8 graden. Toch was afgelopen zomer niet de warmste zomer, dat is de zomer van 2018 geweest.

Wel veel warmer dan de eerste zomer dat er überhaupt gemeten werd, de zomer van 1951. Toen was het in juni 14,7, en in juli en augustus 16,5 graden.

Ook als je naar het hele jaar kijkt was 2018 het warmste jaar in Amsterdam met 11,5 graden. Op twee 2007 met 11,4 en op drie 2019 met 11,3 graden.

Wijkt dat nou af van de rest van Nederland? Ja, want 2007 was het warmste jaar in Nederland met gemiddeld 11,7 graden. Vlissingen is in 2014 de warmste Nederlandse stad geweest, met 12,9 graden gemiddeld. Dat is bijna 1,5 graad warmer dan Amsterdam.

Regent het ook meer in Amsterdam? De natste jaren in Amsterdam op een rij: in 1998 viel 1197 mm regen, in 2000 1054 mm en in 2001 1020 mm. In Nederland was ook 1998 het natste jaar, maar met 1109 mm minder nat dan in Amsterdam. Op 9 augustus 1951 is in Amsterdam de op een na meeste neerslag op een dag ooit gemeten in Nederland: 148 mm. Voorthuizen (Gelderland) staat op de eerste plaats, met 208 mm regen op 3 augustus 1948. Je kunt hierdoor denken dat augustus in Amsterdam de natste maand van het jaar is, maar toch is dat niet zo. De natste maand is november.

De droogste maand in het Amsterdamse jaar is april. In april 2007 is zelfs de droogste maand ooit in Amsterdam gemeten: nul mm regen is er toen gevallen. Het droogste jaar in Amsterdam was 1971, op twee staat 2018 en op drie 1975.

Gemiddeld valt in Nederland 847 mm regen per jaar, in Amsterdam 925 mm. In de stedelijke gebieden regent het sowieso meer. Dat komt doordat het er vaak warmer is door het hitte-eiland dat in de stad ontstaat en doordat er meer fijnstof in de lucht zit waar vocht uit de lucht zich op kan afzetten. En omdat warme lucht meer vocht kan bevatten, kunnen zwaardere buien ontstaan. Toch valt bij ons de meeste regen aan de lijzijde van de stad, in

Landelijk Noord. Daar regent het wel 50 mm per jaar meer.

Dat komt doordat de wind in Amsterdam het vaakst uit het zuiden (32,1%) waait. In 29,4% van de tijd waait die uit het westen, in 19,8% uit het oosten en in 17,4% uit het noorden. Windstil is het maar gedurende 1,3% van de tijd. <

lolaland

Een plek voor alle IJburgers,
jong en oud, die een leuk idee hebben
voor de buurt.

Bezoek
www.lolaland.nl
voor de agenda.

Pampuslaan 501 - 1087 HP - Amsterdam

Het oorlogsverleden van onze

Met het boek *Atlas van een bezette stad* van journalist Bianca Stigter wandel je als het ware met een historische virtual reality bril op door de werkelijkheid van vandaag. Er verschijnt een extra laag over het bekende decor van de Amsterdamse straten: van de bezetting in de Tweede Wereldoorlog. De IJopener zoomt in op het Oostelijk Havengebied, de Indische buurt en Zeeburgereiland. Welk oorlogsverleden ligt verscholen in onze straten en achter onze gevels?

TEKST: ELINE CRIJNS
FOTO: BJÖRN MARTENS

Atlas van een bezette stad is anders dan een reguliere topografische atlas niet opgebouwd uit kaarten, maar uit beschrijvingen van adressen. Adressen waarover de auteur in de talloze archieven en literatuur die zij raadpleegde iets heeft kunnen vinden dat zich ter plaatse afspeelde ten tijde van de bezetting. Het boek is ingedeeld in beschrijvingen van adressen per wijk, aangeduid door de postcode en voorzien van talloze zwart-wit foto's, handgetekende plattegronden en overzichtskaarten. Iedereen die ik het boek in handen heb zien nemen, doet direct één ding: opzoeken wat er gebeurd is in de buurt of op het adres waar de lezer zelf woont, werkt of naar school gaat. Zelden heb ik een historisch boek ervaren dat zo toegankelijk is en zodanig tot de verbeelding spreekt dat de lezer er onmiddellijk een verbintenis mee aangaat. Nadere beschouwing van de pagina's leert hoe dicht bewoners, onderduikers, verzetsstrijders, NSB'ers en de Duitse bezettingsmacht in de stad op elkaar hebben gezeten. Er zijn straten waar alleen al puur geografisch gezien

een ondragelijke spanning voelbaar moet zijn geweest. De plek waar de boekpresentatie van *Atlas van een bezette stad* plaatsvond, maakt de tastbare werkelijkheid van de inhoud van het boek direct duidelijk. Plaats van handeling was het Gerrit van der Veen College in de gelijknamige straat in Zuid – die na de oorlog de naam van deze verzetsman kreeg. Voor de oorlog was hier een meisjes HBS gevestigd, maar aan het begin van de oorlog werd het pand direct door de bezetter gevorderd en werd de Amsterdamse afdeling van de Sipo-SD (Sicherheitspolizei en -dienst) gevestigd op nummer 99. De straat heette toen de Euterpestraat. 'Naar de Euterpestraat gebracht zijn' – dat was het begin van het einde, zoals opgetekend staat in de Atlas. Het was voor de aanwezigen bij de boekpresentatie beslist een surrealistische ervaring om deze geschiedenis te horen terwijl zij bijeen zaten in de aula van een middelbare school waar tegenwoordig de havo- en vwo-scholieren hun fietsen stallen in de kelder waar in de oorlog gevangenen gemarteld werden. De leerlingen waren ove-

rigens betrokken bij de boekpresentatie en hadden aan de hand van het boek onderzoek gedaan in de buurt waar hun school is gevestigd. Beklemmend is het om te lezen dat in dezelfde straat als de Sipo-SD ook onderduikers en verzetsmensen woonden en op een zolder op een stencilmachine *De Waarheid*, *Het Parool* en *De Vrije Katheder* uitgedraaid werden.

Oostelijk Havengebied

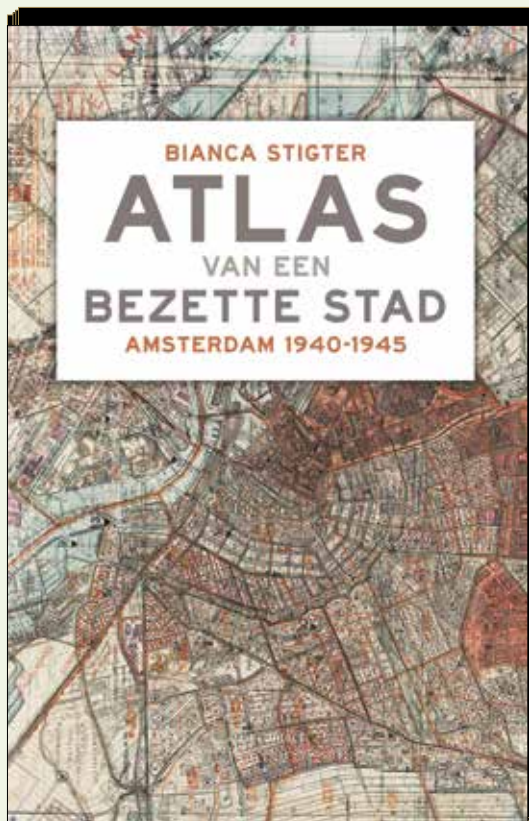
Dat het Oostelijk Havengebied nog niet bebouwd was in de oorlog, wil niet zeggen dat het geen rol speelde tijdens de bezetting. De havenactiviteiten lagen stil en alle Nederlandse schepen waren naar Engeland gevlucht. Het gebied werd omgevormd tot een logistiek knooppunt voor de bezettingsmacht. Op de Borneokade werden door de bezetter in een loods zeemijnen opgeslagen. *De Kriegsmarine* nam het Algemeen Handelsdepot in gebruik op de Cruquiusweg 25, evenals de aan deze weg en de Zeeburgerkade gelegen pakhuizen Zondag tot en met Zaterdag. In loodsen op de Javakade werd op de zwarte markt verkregen

metaal en leer dat bestemd was voor de Duitse oorlogsindustrie opgeslagen evenals voedsel voor het Duitse leger in het *Wehrmachtsverplegungshauptamt*. In loodsen van de KNSM op de Levantkade werden achtereenvolgens in mei 1940 NSB'ers en Duitsers opgesloten, in 1944 in Rotterdam bij een razzia opgepakte mannen die in Duitsland moesten gaan werken en op 7 mei 1945 kwam er een gevangenkamp voor collaborateurs en anderen die 'fout' waren geweest. In loods Argentië op de Oostelijke Handelskade werden inboedels van gedepoteerde Joden opgeslagen die later verscheept zouden worden naar Duitsland voor zijn burgers.

Het Lloyd Hotel op de Oostelijke Handelskade en bijbehorende loodsen werden door de bezetter voor verschillende oorlogsdoelinden ingezet. De Atlas doet hier uitgebreid verslag van, evenals van de vele andere door de Duitsers geconfisqueerde loodsen in het Oostelijk Havengebied. Tegen het einde van de oorlog werden in het Oostelijk Havengebied de haveninstallaties verwoest, kademuren, transporteurs en loopkatten vernield en werden de scheepskranen opgeblazen door een uit Duitsland overgekomen *Sprenkcommando*. De Stadsrietlanden waren het rangeerterrein van de Nederlandse Spoorwegen waarvandaan transporten naar Westerbork vertrokken. Bij name genoemd slachtoffer in dit deel van de Atlas is de dertienjarige Keesje Brijde die op 13 december 1944 overleed na neergeschoten te zijn bij het zoeken naar sintels op het rangeerterrein dat deel uitmaakte van het *Sperrgebiet*. Er is een gedenkplaats ingericht op het naar hem genoemde plantsoen op Sporenburg.

Indische buurt

De Indische buurt was ook tijdens de oorlog een wijk waarin veel mensen woonden, naar school gingen, werkten en zich van de noodzakelijke levensmiddelen probeerden te voorzien. De voorvallen die worden beschreven bij de adressen laten ook in deze wijk zien hoe dicht bewoners en bezetters op elkaars lip zaten en oorlog en dagelijks leven op een steenworp van elkaar verwijderd waren. Op Balistraat 48 was in een school het uitgiftelokaal van de centrale keuken, verderop in de Balistraat op nummer 106 II was een bergplaats voor wapens onder de woning die in 1945 door de Sipo-SD werd ontdekt. De Tweede Ceramstraat 19 was de wijkpost van de Luchtbeschermingsdienst. 'In totaal konden ongeveer 41.000 mensen in Amsterdam in openbare schuilplaatsen een zitplaats vinden; als ze bleven staan was er plek voor 50.000.' Halmheistraat 4 II was de woning van een Joodse bakker en medewerker van *De Waarheid* die in 1941 werd opgepakt en in 1944 in Ausch-

witz is vermoord. Madurastraat 35 II was het onderduikadres van een onderwijzer die toen hij moest verkassen de bibliotheek met boeken over het Nederlandse Jodendom van zijn grootvader verstopte in zijn nieuwe schuilplaats. Op Timorplein 21 was de Derde Ambachtsschool gevestigd. 'In 1941 moesten meer dan honderd Joodse leerlingen van deze school vertrekken.' Ab Caransa was de enige overlevende van deze groep en schreef er een boek over. Het Flevopark heette destijds Zuiderzeepark. 'In 1942 liet de gemeente in het park aardappels poten. In 1943 vond men hier de lijken van zes Engelse vliegers, wier vliegtuig was geraakt door het afweergeschut en in de lucht was geëxplodeerd.' Waar in juni 1944 nog melding wordt gedaan over een verbod op het plukken van bloemen in het park, verdwenen in de Hongerwinter bijna alle bomen uit het park.

Zeeburgereiland

De plek waar nu nieuwbouwwijken als de Sportheldenbuurt verrijzen was tijdens de oorlog een strategisch gelegen militair- en vliegveldterrein dat ook na de oorlog een tijdlang een militaire en luchtvaartbestemming bleef, totdat in de jaren tachtig Riolwaterzuiveringsinrichting Oost er gevestigd werd. De Atlas vermeldt over Zeeburgereiland tijdens de bezetting: 'Het hele eiland werd na de Duitse inval omgevormd tot Vliegerhorst Schellingwoude, de grootste basis voor Duitse watervliegtuigen in Nederland. De vliegtuigen werden ingezet voor de kustbewaking, om zeemijnen te leggen, maar ook om piloten en marinepersoneel te redden uit de Noordzee en het IJsselmeer. Op het eiland legden de Duitsers wegen aan en bouwden ze hangars, barakken, bunkers en een munitiedepot. Vrijwel alles werd verborgen onder camouflagenetten. Er was ook een militair hospitaal.' De Atlas laat niet onvermeld dat Jan Budding en Wiet Abercrombie uit Amsterdam-Noord 's nachts een keer naar het Zeeburgereiland roeiden en gaatjes boorden in de drijvers van een aantal watervliegtuigen. Dit is een van de vele individuele voorbeelden waarmee het lijvige boek doorspekt is. Voorvallen die op menselijke schaal tonen wat het betekende in Amsterdam te wonen tijdens de bezetting.

De Atlas is een stadstopografie van feitelijkheden die samengebald op de pagina's niet alleen het decor tonen, maar ook de lotgevallen van bewoners en bezetters die samen in deze duistere episode van de stadsgeschiedenis de straten bevolkten. De auteur heeft met haar bewonderenswaardige monnikenwerk een even belangwekkend als toegankelijk monument geschapen voor alle Amsterdammers. Het is een gedenkteken waar je doorheen kunt lopen door de straten van vandaag met de ogen van een verleden dat grotendeels nog recht overeind staat. <

Atlas van een bezette stad / Bianca Stigter / 560 pag. / Atlas Contact

HAAST EN AANDACHT GAAN NIET SAMEN

AANDACHT VERGT VERTRAGING

Boekhandel van Pampus – een uitnodiging tot oponthoud – 419 3023

Stichting Geheugen van Oost verzamelt verhalen over Amsterdam-Oost van (oud-) bewoners en anderen. Alle verhalen zijn te lezen op www.geheugenvanoost.amsterdam, zodat de geschiedenis niet verloren gaat. De IJopener publiceert elke keer een verhaal, deze keer van Piet Wesseling over mysterieuze kastekorten bij snackbar War-na op het Krugerplein.

Patat en chique rumpudding

TEKST: PIET WESSELING
FOTO: GEMEENTEARCHIEF AMSTERDAM

binnen: een voet op het ijsbuffet en hij kon vooroverbuigend precies bij de geldbak. Voor ons allen was het een feest dat die gozer gepakt was!
Ik ben wel benieuwd wat gebeurd is met mijn

oude baas. Wie weet wat er gebeurd is met de familie Brouwer, de uitbaters van War-na?

Een verhaal van Piet Wesseling (1949 - 2020), geboren en opgegroeid in de Retiefstraat.

Op de hoek van het Krugerplein en de Pretoriusstraat was rond 1950-1960 War-na, een chique chocolaterie met daarnaast de snackbar. In de zomerperiode was het ijsloketje geopend. (Later werd de ruimte omgetoverd tot een echte snackbar.) Met Pasen en Kerst bestelden de buurtbewoners altijd rumpudding, bitterkoekjespudding of chipolatapudding. Maar ook ijstaarten waren in die tijd al populair. De mensen achter War-na waren uitbater Wil Brouwer en zijn lieve vrouw. Brouwer was een echte vakman. Hij ging er prat op dat hij tijdens zijn koksopleiding in Aerdenhout ooit gekookt had voor Prins Bernhard! Als koksmaatje bracht ik zijn puddingen en taarten in fraaie houten kisten bij de mensen thuis. Voor mij was hij 'de baas'. Toen ik daar rond 1958 ging helpen, werkte ook zijn vader nog mee. 'Opa Brouwer' was zo'n lieve man!

De snackbar trok vooral liefhebbers van een goedkoop patatje. In de chocolaterie verkochten we dure dozen bonbons, taarten, moorkoppen enz. In die tijd was er regelmatig een kastekort in de snackbar. En steevast op zondagavond. Vaak zat er niet de helft in van wat de baas verwachtte. Mijn collegaatje en ik waren de eerste verdachten, want verder was er geen personeel. Ik bezwoer dat ik onschuldig was, maar de baas vertrouwde ons niet meer. Op een dag zag hij echter een voetstap op het ijsbuffet! Baas Brouwer ging toen op de loer staan, achter de snackautomaten. Zo kon hij de toonbank in de gaten houden. En ja hoor! De dader bleek een jongen te zijn die achterin de zaak zijn patatje zat te eten. Als iedereen weg was, kwam hij via het raamkozijn naar

Met de klok mee:
Maandag 23 maart
9:15 uur: Jongens
ruimen zwerfvuil
op Bert Haanstra-
kade. Eenzame
fietser. De OBA is
gesloten. Teddybe-
renjacht. Sporten
in het Diemerpark.
Thuiswerkende
ouders en kinderen.
Niemand ontkomt
aan de maatregelen
in verband met het
coronavirus.

FOTO'S PAGINA 4 EN 28: MARCEL DE CNOCK, ARJEN POORTMAN EN BJÖRN MARTENS

Koken met Neeltje Kikker(erwt)

KOKEN

Onze gewaardeerde thuishok Neeltje Wiedemeijer is gelukkig herrezen van haar ziekbed en heeft zich voor de lezers van de IJopener meteen aan het koken gezet. Dit keer: zelf hummus maken.

TEKST EN ILLUSTRATIE:
NEELTJE WIEDEMEIJER

Wat doet die kikker daar – het is toch geen recept voor kikkerbilen? Nee dat is het niet. Maar feitelijk betekent het woord hummus: kikkererwten. Wij gebruiken het woord voor een ingewikkelder recept met deze erwten. Dit heb je nodig:

- 1 halve liter blik kikkererwten
- Sap van 2 citroenen
- 2 tenen knoflook
- 2 eetlepels sesampasta (tahin)
- zout

Voor garnering:

- 1 eetlepel olijfolie
- 1 theelepel paprika
- 1 eetlepel gehakte peterselie
- evt. pijnnotjes

Maal de erwten met de knoflook, het citroensap en de sesampasta in de huishoudmachine (of met de staafmixer) fijn. Maak af op smaak met zout.

Bestrooi met de garnering. Doe eventueel wat cayennepeper door het mengsel als je van pittiger houdt.

En klaar is Kees. Lekker op brood, ook lekker als bijgerecht!

Bij inlevering van deze advertentie
10% korting op alle materialen.

Verf in de juiste kleur
Kasten op maat
Raffito kasten
Storemax
Mirrorwall
IJzerwaren
Gereedschappen
Electra

Hout
Plaat en lijstwerk
Unieke Zaagkwallet
Flexa
Sikkens
Cetabever

Openingstijden
Maandag t/m vrijdag
08.30 - 18.00 uur
Zaterdag
09.00 - 17.00 uur

Wittenburgergracht 103-113 - 1018 MX Amsterdam - 020-6224065
info@dhzwittenburg.nl - www.doehetzelfwittenburg.nl

Gentleman kapsalon

- zoekt u een kapper waar u alle aandacht krijgt?
- maak 24/7 zelf uw afspraak in onze webagenda
- genoeg van grijs haar? ervaar onze natuurlijke kleuren

Levantplein 68 - KNSM-eiland - 020-41 975 41 - www.gentleman.nl

IJ zoekt
bezorgers
OPENER

voor Indische Buurt en IJburg. Het blad verschijnt vijfmaal per jaar: in februari, april, juni, oktober en december. Een gemiddelde wijk kost ongeveer acht uur bezorgtijd. Die uren kunnen verspreid worden over zes dagen. De bezorging start altijd op een vrijdag en loopt door t/m woensdag. Er is een interessante vrijwilligersvergoeding beschikbaar (belastingvrij, mag naast uitkering). Mensen van alle leeftijden kunnen zich aanmelden: jongeren vanaf 13 jaar, volwassenen, ouderen. Er is wel een goede conditie vereist.

Informatie en aanmelding:
Hansje Galesloot, 06 42466148
of hgalesloot@wxs.nl

Huurverhoging 2020

Eind april worden de meeste jaarlijkse huurverhogingsbrieven weer verstuurd. De huurverhoging voor sociale huurwoningen, die meestal per 1 juli ingaat, ligt dit jaar op max. 5,1% voor huishoudinkomens tot € 43.574 of op 6,6% voor de inkomens daarboven. Om deze laatste huurverhoging te kunnen vragen moet de verhuurder een verklaring meezenden van de Belastingdienst met daarop een indicatie van het huishoudinkomen. Daarbij wordt 2018 als peiljaar gehanteerd (dat wil zeggen dat gekeken wordt naar uw inkomen in 2018, omdat dat al definitief vastgesteld is). Zowel corporaties als particuliere verhuurders kunnen deze gegevens opvragen. Als u AOW krijgt of uw huishouden uit 4 personen of meer bestaat kan sowieso niet meer gevraagd worden dan 5,1%. De meeste particuliere eigenaren zullen deze percentages ook vragen. Corporaties mogen deze percentages vragen maar rekenen vaak minder, want de gemiddelde huur over hun bezit mag in Amsterdam met slechts 3,1% stijgen in 2020. Huurt u een kamer, woonwagen of woonwagengstandplaats? Dan mag de huur hooguit 4,1% omhoog. Nieuw dit jaar is een verhoging van € 25 per maand voor huren onder de € 300.

In het huurverhogingsvoorstel, dat tenminste 2 maanden van tevoren moet zijn verstuurd (dus voor ingangsdatum nieuwe huur op 1 juli vóór 30 april), moeten tenminste de volgende zaken opgenomen zijn:

- de huidige huurprijs;
- het percentage en/of het bedrag waarmee de huurprijs wordt gewijzigd;
- de voorgestelde huurprijs;
- de voorgestelde dag van ingang van de nieuwe huurprijs;
- de wijze waarop de huurder bezwaar kan maken tegen de voorgestelde huurprijs.

Wilt u bezwaar maken tegen de huurverhoging? Dat kan in bijvoorbeeld de volgende gevallen:

- In het voorstel voor huurverhoging staan fouten. Bijvoorbeeld een verkeerde ingangsdatum of huurprijs;
- De huurverhoging bedraagt meer dan de maximale voor u geldende huurverhoging;
- De huur komt door de verhoging boven de maximale huurprijs volgens het puntensysteem te liggen;
- Uw verhuurder wil binnen 12 maanden de huur opnieuw verhogen;
- U heeft het voorstel minder dan 2 maanden voor de ingangsdatum ontvangen;
- De Huurcommissie heeft de huur tijdelijk verlaagd wegens ernstige onderhoudsgebreken en de gebreken zijn nog niet verholpen (of de procedure loopt nog);
- Er is sprake van all-in huur. De kale huurprijs is dan niet bekend en de verhuurder mag geen huurverhoging voorstellen.

Naast de wettelijke regeling zijn er in Amsterdam aanvullende regelingen bedacht, zowel door de gemeente als door de verschillende corporaties. Als u hier meer informatie over wilt of u wilt hulp bij het maken van bezwaar, kom dan voor 1 juli met alle relevante stukken naar ons spreekuur, elke maandag van 18.30 tot 20 uur en elke woensdag van 9 tot 12 uur aan de 2e Boerhaavestraat 46-H, of elke maandag tussen 9.30 en 11 uur aan de IJburglaan 727. Voor kort advies of informatie kan bellen of mailen ook, op 020-5230150 of met oost@wooninfo.nl. Als u naar ons spreekuur wilt komen, check dan eerst even telefonisch of we alweer open zijn.

Adverteren

Wilt u adverteren in de IJopener?

Stuur dan een email naar adverteren@ijopener.nl.

Kijk voor meer informatie over adverteren op onze website www.ijopener.nl.

TARIEVEN

Losse advertenties per cm ²	€ 2,10
Halve pagina	€ 680,00
Hele pagina	€ 1.260,00
Hele pagina achtercover	€ 1.500,00
Korting: 5-10-15 nummers aaneen resp. 5%-10%-15%	
Opslag vaste plaats	10%

AFMETINGEN

Breedte 70, 145 of 220 mm
Hoogte variabel
Hele pagina 260 x 360 mm + 5 mm afloop

ADVERTENTIES OPMAKEN OF WIJZIGEN

Kleine advertenties € 25, grotere € 45

ADVERTENTIES AANLEVEREN

Advertenties dienen aangeleverd te worden in PDF-formaat (300 dpi, cmyk-kleuren).

Bezorging

Heeft u een nee-nee-sticker op de deur en wilt u toch de IJopener lezen?

Op onderstaande adressen kunt u een exemplaar ophalen (*zolang de voorraad strekt*).

Indische Buurt

- Buurthuis Archipel, Makassarplein 1
- Buurthuis Meevaart, Balistraat 48a
- Civic Zeeburg, Kramatplantsoen 101 hs
- Cybersoek, Timorplein 22
- Flevohuis, Kramatplantsoen 263
- Jansen Vintage, Javaplein 31
- Java Bookshop, Javastraat 145
- Openbare Bibliotheek, Javaplein 2
- Studio/K, Timorplein 62

Oostelijk Havengebied

- Boekhandel Van Pampus, KNSM-laan 303
- Borneo Architectuur Centrum, R.J.H. Fortuynplein 4
- Boulevard Café, Cruquiusweg 3
- Bruna, Oostelijke Handelskade 1061
- De Eester, Van Eesterenlaan 266
- Fit aan 't IJ, KNSM-laan 1113
- JavaBlend, Tosaristraat 1
- Kapsalon Hairspray, Sumatrakade 5
- Lloyd Hotel, Oostelijke Handelskade 34
- Pakhuis De Zwiiger, Piet Heinkade 179
- New York Gym, Veemkade 598
- Ramses Shaffy Huis, Piet Heinkade 231
- Wijkoperij Hermitage, KNSM-laan 293
- Winkelcentrum Brazilië, Vers Passage

IJburg

- Bruna, IJburglaan 561
- FlexBieb, Talbotstraat 46
- Gezondheidscentrum Haveneiland, IJburglaan 727
- Mad Men Bicycle Café, IJburglaan 444
- Openbare Bibliotheek, Diemerparklaan 79
- Sportschool Life and Kicking, Eva Besnyöstraat 29

Zeeburgereiland

- Buurtkamer, John Blankensteinstraat 1

Oost

- Grand Café Genieten, Oranje-Vrijstaatplein 2
- Post Oost, Wijtenbachstraat 36
- Q-Factory, Atlantisplein 1
- Stadsdeelhuis Oost, Oranje-Vrijstaatplein 2

BERICHT AAN DE LEZER

Veel ophaalpunten van de IJopener zijn in verband met het coronavirus gesloten, zoals de bibliotheek op het Javaplein. Sommige ophaalpunten zijn wel open, zoals boekhandels. Zie voor adressen hiernaast en kijk op de relevante websites voor openingstijden. Dank voor uw begrip!

REDACTIE IJOPENER

zoekt coördinator bezorging

IJopener wordt huis-aan-huis bezorgd op 24.000 adressen door een team van veertien bezorgers. Vanwege vertrek van de huidige coördinator zoekt IJopener een opvolger. De taken bestaan uit het aansturen van de bezorgers, het regelen van de aflevering door de drukker en het uitbetalen van de vergoedingen. IJopener verschijnt vijfmaal per jaar. Er is een vrijwilligersvergoeding voor de coördinator beschikbaar (belastingvrij, mag naast uitkering).

Informatie en aanmelding:
Hansje Galesloot, 06 42466148 of
hgalesloot@wxs.nl

stukje voor stukje

www.thephotofactory.nl
C. van Eesterenlaan 15 - 020 - 419 72 00

De drie prijswinnaars kunnen een mooie kartonnen A3 puzzel komen laten maken met hun leukste foto erop. Voor een beetje rust in deze enerverende tijden!

Deze puzzel gaat over stratenkennis van de Indische buurt. De vragen verwijzen naar geografische gebiedsnamen in het toenmalige Nederlands- Indië. Gelijke letters zijn gelijke cijfers. Maak de puzzel en verticaal verschijnt een activiteit van Amsterdam Oost.
Mail de oplossing vóór 2 mei 2020 naar info@ijopener.nl.

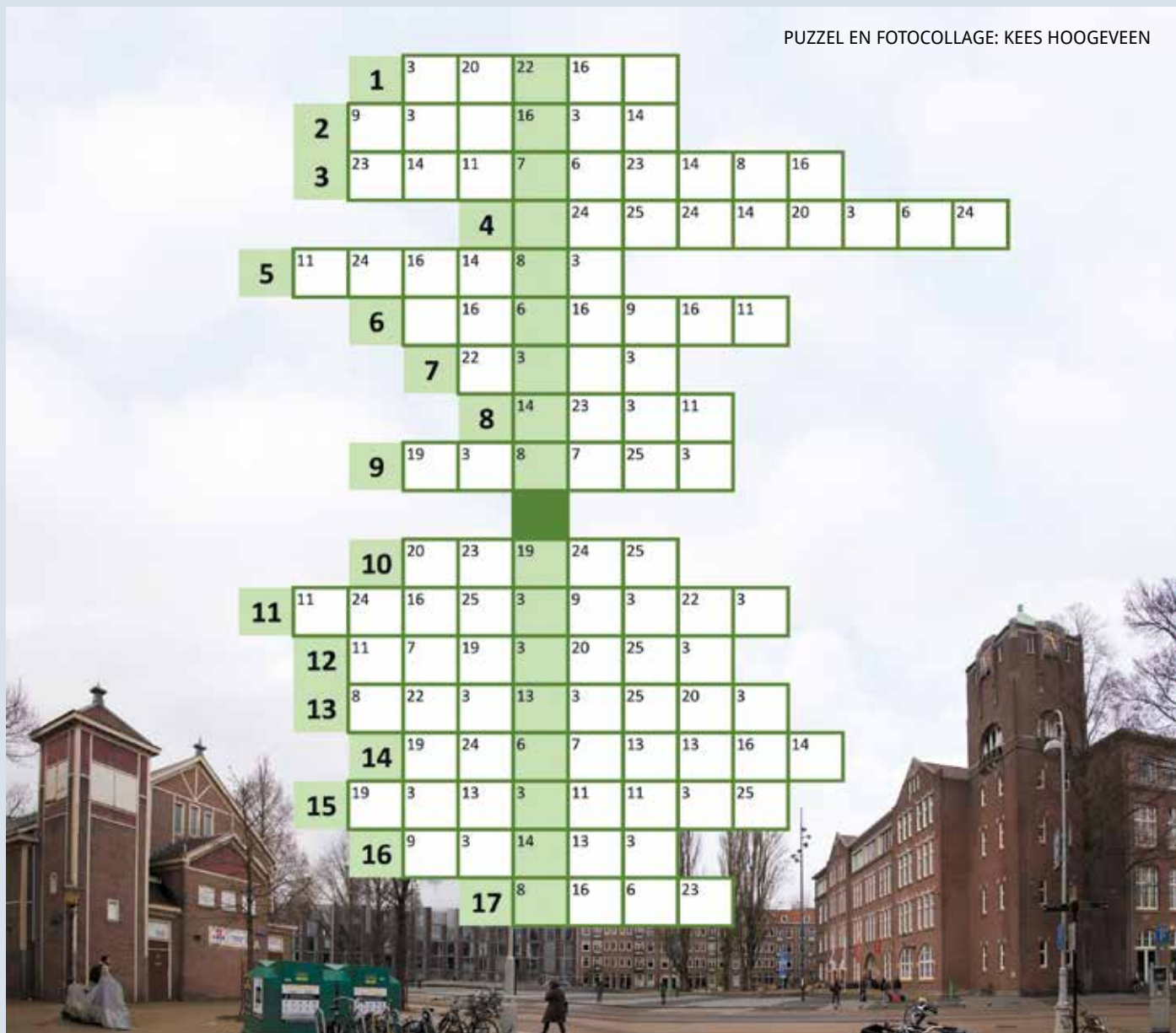
Tevens stelt de uitgever van het boek *Atlas van een bezette stad* een exemplaar beschikbaar voor een winnaar.

De oplossing van de puzzel van het vorige nummer van IJopener was: "Amsterdam is een heerlijke stad om te verlaten en àan te komen." Een citaat van Simon Carmiggelt.

De winnaar van de vorige keer: Maike van Loenen

PUZZEL EN FOTOCOLLAGE: KEES HOOGEVEEN

1. Mijn Karel' is weg. Hij sneuvelde in Atchin', straat lied over de oorlog van Van Heutz' gaat over?
2. Bij dit eiland werden de kruisers Java en De Ruyter getorpedeerd
3. Deze naam gaf Max Havelaar aan Nederlands-Indië
4. Provincie van Indonesië in het het Noorden van Sulawesi
5. Zeestraat tussen Java en Sumatra
6. Kapitein Westerling trad hier met harde hand tegen opstandelingen
7. Eiland waarop Riem en Ruud de Wolff, Blue Diamonds, geboren zijn
8. In de jaren 60 bezocht door reizigers langs de hippe trail naar Bali
9. 5,4 km lange Suramadubrug van Java naar
10. Het westelijk deel van dit eiland was een NL-kolonie
11. '...., Met je zee en je hemel zo blauw' van Anneke Gronlöh
12. Op dit eiland speelt de film Rubber uit 1936 zich af
13. In het VOC-tijdperk heette deze stad Batavia
14. Op deze hoek had André Hartman zijn sigarenwinkel
15. Geboorteplaats van Andy Tielman, indo rocker
16. Tineiland
17. In 1864 kwam vanuit dit Sultanaat tabak in Amsterdam op de markt. Firma bezit nu de merken Bruynzeel en Lundia

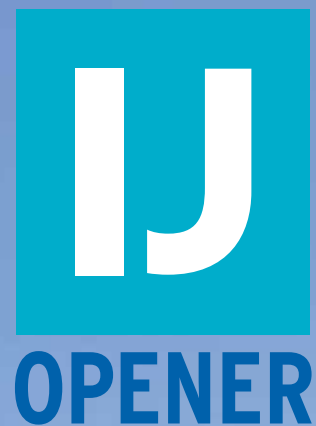
De IJopener zoekt een acquisiteur v/m

IJopener Magazine is in belangrijke mate afhankelijk van de inkomsten van advertenties. Dat zal in de toekomst nog sterker het geval zijn. De huidige advertenties zijn een twintigtal vaste advertenties van voornamelijk kleine bedrijven, winkels en zzp'ers. Per editie aangevuld met twee tot vijf incidentele plaatsingen van wisselende grootte en van diverse bedrijven en instellingen.

Beide categorieën zullen met ongeveer de helft uitgebreid moeten worden om het voortbestaan van de IJopener te garanderen. Waarbij het accent zal liggen op de Indische Buurt en IJburg, en iets verder in de toekomst op Zeeburgereiland.

Voor deze uitdaging willen we een acquisiteur aan ons vrijwilligersteam toevoegen. In elk geval zal deze persoon hetzelfde enthousiasme en hart voor de IJopener moeten hebben als de andere vrijwilligers. Idealiter heeft zij/hij al eens eerder met dit bijtje gehakt of – nog beter – doet dat nog steeds.

We bieden een enthousiast team van schrijvers, fotografen, illustratoren en anderen; enige hulp en informatie om een werkschema vast te stellen; en bovendien een kleine vergoeding voor positieve resultaten.
Reacties naar: info@ijopener.nl

De IJopener zoekt nieuwe redacteuren v/m

Als redacteur schrijf je elk nummer één of meer artikelen over onderwerpen die spelen in ons verspreidingsgebied. Als eindredacteur redigeer je artikelen, check je drukproeven en werk je samen met onze vormgevers. Ervaring met schrijven en/of op redactioneel gebied is een pré.

De IJopener verschijnt vijfmaal per jaar als papieren magazine in een oplage van ruim 24.000 exemplaren in het Oostelijk Havengebied, de Indische Buurt, Zeeburgereiland en IJburg. Daarnaast hebben we een volledig vernieuwde website (ijopener.nl) met een groeiend bereik. De redactie bestaat uit vrijwilligers en vergadert tweemaal per editie.

Woon je in onze buurt en kun je schrijven en/of redigeren? Ben je geïnteresseerd of wil je meer weten? Mail ons! info@ijopener.nl

